

Občinski poročevalec

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA DOMŽALE

Domžale, 7. marec 1981, Leto XX

Št. 3

ENAKOPRAVNE USTVARJALKE BOLJŠEGA JUTRI

Vsak praznik, pa naj bo tak ali drugačen, pomemben ali manj pomemben, je priložnost, da ocenimo in ugotovimo, do kam smo prišli, kaj smo dosegli, kakšni so naši cilji. Taka priložnost je tudi mednarodni dan žensk, katerega praznovanje naj bi imelo predvsem delovni značaj. To naj bi bil dan, ko bi z vsemi možnimi oblikami aktivnosti pa naj bodo to posveti, okrogle mize in ne nazadnje tovariška srečanja ali kulturne manifestacije, obudili spomine na prehojeno revolucionarno pot naše žene, matere, borke in aktivistke, ob tem pa ne bi smeli zanemariti vloge ženske danes, njenega deleža v družbeni produkciji, v samoupravljanju, delegatskem sistemu, družbenopolitičnih organizacijah in ne nazadnje njene skrbi za družine in preživljanje prostega časa.

Naša občina je ena izmed tistih, v katerih je zaposlenih največ žensk, kar blizu 60 % jih je, ki s svojim delom prispevajo k povečanju življenjskega standarda in vlogi matere in gospodinje dodajajo še vlogo delavke samoupravljalke. Družba od njih pričakuje, da bodo ne samo dobre matere in skrbne žene, temveč da bodo dobro opravljale svoje obveznosti na delovnem mestu, da bodo družbenopolitično aktivne, dobre samoupravljalke in delegatke. Ob tem pa prav ta družba često zanemara svojo pomoč prav tej ženi in materi, ki ob otrocih, včasih nepreveliki pomoči življenjskega tovariša, ne zmore vsega in zelo začudeno gleda, ko jo vprašaš, kaj dela v svojem prostem času.

V številnih dokumentih je zapisano, da ima ženska v naši družbi enake pravice in enake dolžnosti kot njen moški tovariš, da je v vsem enakopravna, torej tudi v pravicah in dolžnostih, ki izvirajo iz delovnega razmerja. Pa vendar še vedno govorimo o vprašanjih in problemih, ki so ženska, čeprav zadevajo celotno družbo. Kajti če je ženska enakopravna članica družbe samoupravljalcev, je prav tako njeno vprašanje zidanje kulturnega doma ali avtoceste, kot je moško vprašanje zidanje vrtca, šole ali obrata druž. prehrane. Skrajni čas je, da se ta tolikokrat

zapisana enakopravnost, končno dosledno izvaja tudi v naši družbi, ki si sicer prizadeva, da bi ženski olajšala njeno življenje, pa često ne najde pravih poti.

O vsem tem in še marsičem smo se ob okrogli mizi pogovarjali s skupino naključno izbranih žensk, ki pa so vse precej družbenopolitično aktivne, imajo svoje družine in precej dobro poznajo razmere.

Največ žensk v naši občini je zaposlenih v tekstilni industriji in prav zanimiva je bila ugotovitev, da tu osebni dohodki žensk niso visoki in često se dogaja, da ženske kljub 8-urnemu delu ne zaslužijo toliko, da bi jim bila zagotovljena socialna varnost. Nekaj podobnega je pokazala tudi analiza, ki jo je pripravil Občinski sindikalni svet ŽS o najnižjih OD v naši občini. Zanimivo, da na tej lestvici ni bilo nobenega moškega. Udeležke okrogle mize so bile mnenja, da bi bilo slehernemu delavcu potrebno zagotoviti oz. organizirati delo tako, da bi v 8 urah zaslužil toliko, da bi mu bila zagotovljena socialna varnost, kajti če delavec tega nima, potem je njegov interes, da bi sodeloval v samoupravljanju bistveno manjši. To pa bi veliko prispevalo tudi k njegovemu boljšemu počutju in verjetno njegovi večji produktivnosti. Prav tako bi morali slehernemu delavcu omogočiti,

da bi ob stroju ali kjerkoli že, o svojem delu razmišljal in dajal pobude za izboljšanje delovnih pogojev. Ni malo primerov, ko ženska kljub ustrezni izobrazbi in izkušnjam ne more zasesti vodilnega položaja, češ da je preokupirana z delom doma. Zanimivo, da je v naši občini le malo žensk na vodilnih položajih, vendar se stanje izboljšuje. Neka analiza je npr. pokazala, da v družbenopolitičnih organizacijah in samoupravnih organih manj kot 1/4 vodilnih funkcij zasedajo ženske. Kot zanimivost naj omenimo, da je kanček resnice tudi v tem, da imajo ženske „za šefe“ rajši moške, medtem ko se oni prav tako ne ogrevajo za ženske na vodilnih mestih.

Ena izmed pomembnih ugotovitev je bila, da se ženske navadno še v večji meri zavedajo trenutnega gospodarskega položaja. Mnenja so, da bi se tu dalo marsikaj storiti z zvišanjem produktivnosti dela, pogoj za to pa bi bil tudi dvig zavesti vseh zaposlenih. Problem je tudi izobraževanje ob delu, v katerega se ženske le redko vključujejo, ker imajo celo vrsto drugih obveznosti.

Največ časa posvetijo svoji družini zlasti, če so v teh družinah mlajši otroci. Nedopustljivo je, da se delovne organizacije veliko težje odločajo za zaposlovanje mater z majhnimi otroki, češ da bodo potem veliko na bolniškem staležu, da so še težave pri zaposlovanju nosečnic oz. zagotavljanju lažjih delovnih mest zanje. Če hočemo, da bomo obdržali število Slovencev, potem se kaj takega ne bo smelo več dogajati. Eden izmed problemov je tudi varstvo predšolskih otrok. Naša občina posveča temu problemu veliko pozornosti, veliko vrtec je bilo zgrajenih, vendar še premalo in tako se dogaja, da so ženske, ki nimajo urejenega varstva svojih otrok često precej manj uspešne na delovnih mestih, ker so z mislimi vedno pri svojem otroku. Enak problem je tudi prometna varnost šoloobveznih otrok, ki je sicer iz dneva v dan boljša, vendar bi se zlasti v Domžalah dalo še marsikaj narediti. Omenjeni so bili tudi potujoči vrtci kot oblika, ki bi zlasti koristila kmečkim otrokom, katerim bi morali posvetiti še več pozornosti kot doslej. Prav kmečka žena na je tista, ki je v marsičem prikrajšana, kajti nima možnosti za uveljavljanje porodniškega dopusta, zaprte so ji poti do koriščenja boleznin, sedanji zakon pa tudi predvi-

deva le eno pokojnino na kmetijo. Problem predstavlja tudi nepriznavanje invalidnine, kajti nesreč na kmetijah je zaradi vse hitrejši modernizacije čedalje več, o problemih pa le razpravljamo, kdaj pa jih bomo rešili, ne vemo, vendar treba bo pohiteti, kajti hrana je čedalje dražja in čedalje manj je je, kajti vse več tudi kmečkih žena se odloča za delo v delovnih organizacijah.

V pogovoru je bil omenjen tudi problem starejših žensk, pa ne le žensk pač pa tudi moških, ki se potem, ko so upokojeni, počutijo osamljene, odvečne, nepotrebne. Vsakoletna srečanja upokojencev, ki jih nekateri DO organizirajo, naj bi bila le ena izmed oblik, s katerimi bi tem starejšim ljudem, ki so delali vse svoje življenje, dali vedeti, da jih nismo pozabili. Prav tako pa naj bi bolj pomagali ženskam pred upokojitvijo, jih razporejali na lažja delovna mesta in jim omogočali, da bi jim njihova pokojnina omogočala socialno varnost.

Precejšen del pogovora je bil namenjen vlogi ženske v samoupravljanju, v delegatskem sistemu in družbenopolitičnih organizacijah. Aktivnost ženske-matere je v veliki meri odvisna od razumevanja življenjskega sopotnika ter od starosti otrok, kajti ženske z majhnimi otroki imajo manjše možnosti za vključevanje v različne druge aktivnosti. Sicer pa smo ugotovile, da se ženske v delo različnih organov in organizacij vključujejo, da najdejo za to svoje delo razumevanje v delovnih organizacijah, da pa imajo včasih težave v sredini, kjer delajo, češ da so stalno na sestankih. V zvezi s tem smo spregovorile tudi o poslabšanju medsebojnih humanih človeških odnosov, kar je posledica dirke za materialnimi dobrinami in hitrega tempa življenja. Družbenopolitično aktivna ženska ima neprimerno manj časa zase, za svojo družino, kajti večkrat se zgodi, da mora zaradi različnih sestankov svoje redno delo opravljati doma ali izven rednega delovnega časa. Pri tem so zlasti prizadete kmečke žene, ki se združujejo v aktivne kmečkih žena, a se sestankov raznih organov le težko udeležujejo, ker so v zanje neprimernih urah, prav tako pa navadno ni nikogar, ki bi v času njihove odsotnosti poskrbel za redno neodložljivo delo.

(Nadaljevanje na 2. strani)

V TEJ ŠTEVILKI OBJAVLJAMO:

- Uspešen potek priprave na III. kongres samoupravljalcev
- Trinajsto srečanje samoupravljalcev v Kragujevcu:
- Dvajset let neuvrčenosti
- Okvirni program proslav ob 40-letnici vstaje
- Kako (slabo) gre domžalskim gostincem?
- Komunisti o informiranju
- Koliko krajevnih skupnosti v Mengšu

POJASNILO

Spoštovane bralce obveščamo, da smo zaradi pomanjkanja papirja prisiljeni tiskati številko glasila le na 20 strani.

Glede na to, da smo prijeli izredno veliko gradiva (mnogo člankov čaka na objavo), prosimo avtorje in bralce za razumevanje. Tudi osmrtnice in zahvale bomo objavili prihodnjič.

Uredništvo

Govoriti o prostem času pa je bilo zelo težko, kajti večina žensk ga nima ali pa ga uporablja za svoje konjičke kot so pletenje, vezenje ali kaj drugega, le malo jih je vključenih v različne interesne dejavnosti, redke se ukvarjajo z rekreacijo, čeprav si delovne organizacije prizadevajo, da bi z različnimi družinskimi tekmovanji pritegnile v te dejavnosti cele družine. Marsikatera ženska je ob koncu tedna utrujena, pred njo so kupi perila, pa pregled otroških zvezkov, obiski bližnjih sorodnikov in le malokdaj ji ostane kaj časa, ki bi ga posvetila sama sebi.

V razgovoru je bilo nametanih veliko problemov, sogovornice so nakazale tudi nekaj rešitev, vse pa je odvisno od

človeka, kaj zavzema se moramo, da če hočemo, da bo ženska dobra mati in gospodinja, vestna delavka, aktivna samoupravljalica in družbenopolitična delavka, jo bo potrebno razbremeniti. Načinov kako to storiti je veliko, treba jih je najti in omogočiti sleherni ženski, materi, borki, da bo čutila, da jo družba potrebuje, da ji zaupa in da ji je hvaležna za še tako majhen delček mozaika, ki sestavlja današnje družbeno stvarnost.

Naj bo tudi letošnje praznovanje dneva žensk delavno, vendar ob tem ne pozabimo izkazati hvaležnost vsem ženskam, saj ne pričakujejo šopov rož, kupe daril, verjemite, da bodo vesele že majhne pozornosti, toplega stiska dlani in besed, ki jim bodo potrdile, da so enakovredne ustvarjalke boljšega jutri.

NARCISA KUCHAR, kmečka proizvajalka.

Treba bo zagotoviti socialno varnost kmečke ženske, ki ni upravičena do porodniške, kljub plačevanju prispevkov ni socialno zavarovana in torej upravičena do bolniškega staleža oz. invalidnine, treba pa bo doseči, da se bo spremenil tudi zakon, ki določa, da je le eden na kmetiji upravičen do pokojnine.

IVANKA OGOREVC, poeniterka v TOSAMI, predsednica konference OO ZS.

V zadnjem času največ pozornosti posvečamo socialni varnosti naših delavcev. Ker je v naši delovni organizaciji zaposlenih veliko žensk, bi radi dosegli, da bi sleherni njeni osebni dohodki zagotavljali socialno varnost. Pri tem je treba upoštevati realne razmere, ne pa kar postaviti mejo, za katero ni ugotovljeno, če resnično zagotavlja socialno varnost slehernemu delavcu.

MILKA CERAR, delavka v TOKO, predsednica konference OO ZS.

Zaradi hitrega tempa življenja in hlastanja z materialnimi dobrinami se slabšajo medčloveški odnosi. Primanjkuje časa za pogovor, vsak hiti po svojih poteh, za svojim delom, ki mu bo omogočil še boljše življenje. Ni več tiste človeške toplote, pristnih medsebojnih odnosov.

CVETJA VLAČ, inženir v razvoju, HELIOS, predsednica odbora za inventivno dejavnost pri OSS.

Vsak človek naj bi ob delu na svojem delovnem mestu razmišljal, kako bi izboljšal tehnologijo, delovne pogoje in s tem prispeval k večji produktivnosti celotne DO. Če pa hočemo, da bomo to dosegli, je delavce treba moralno in materialno vzpodbujati in stimulirati.

JOŽI TRIFUNOVIĆ, delavka, TOKO, sekretarka OO ZS.

Ženske, ki so aktivne na več področjih, skoraj nimajo prostega časa. V naši DO smo poskušali, da bi s tako imenovanimi družinskimi akcijami (pohodi, tekmovanja) poskušali vplivati na boljše izrabo prostega časa, vendar nam to zaradi slabega odziva ni najbolje uspelo. Ženske morajo najti nekaj časa, ki ga porabijo samo zase.

Uspešen potek priprav na III. kongres samoupravljalcev

Že od začetka letošnjega leta poteka v celi Jugoslaviji veliko aktivnosti, katerih skupni cilj je, da se delovni ljudje ter občani dobro, kvalitetno pripravijo na III. kongres samoupravljalcev, ki bo sredi junija letošnjega leta. Akcije, v katerih sodelujejo vse družbenopolitične organizacije in skupnosti, vodi koordinacijski odbor za pripravo na III. kongres, ki dela v okviru občinskega sveta Zveze sindikatov. Njegovega predsednika Miroslava Birka, sicer delovodjo v TOŽD Bistra Karton DO Papirnica Količevo smo povprašali, kako se je skupaj z ostalimi člani odbora lotil priprav na kongres.

Kako ste začeli, morda nekaj o sestavi odbora?

„V odboru smo vsi predstavniki družbenopolitičnih organizacij, izvršnega sveta in skupščine občine ter Kluba samoupravljalcev. Odbor je bil ustanovljen že sredi decembra, ko smo se tudi odgovorili o zasnovi akcijskega programa. Naša prva akcija je bila sklenitev dogovora s Klubom samoupravljalcev, ki pripravlja strokovne kadre, ki so že in bodo še o vseh treh temah spregovorili v razpravah v delovnih organizacijah in krajevnih skupnostih. Dogovorili smo se za stalno spremljanje priprav preko občinskega glasila, največ pozornosti pa smo namenili spremljanju konkretnih razprav v delovnih sredinah. Svetovali smo, da se v vseh sredinah lotijo razpravljanja in razreševanja predvsem tistih problemov, ki so pri njih najbolj aktualni.

Tem je več, katere so v ospredju?

„Dogovorili smo se, da posvetimo temam enako pozornost, le nekatere probleme bomo izpostavili. Tako naj bi spregovorili o problemu združevanja dela in sredstev, delitvi dohodka in osebnega dohodka, ob tem pa seveda delitvi po delu in rezultatih dela – o tem smo že spregovorili v januarju na posvetu s predsedniki, ko smo obravnavali družbeni dogovor – lotili pa smo se tudi zelo konkretne teme to je združevanja v SOZD. Tu smo uporabili primer delovne organizacije HELIOS, ki se je kot bivša članica POLIKEM-a vključila v SOZD Kemija. Nekaj je bilo narejene tudi na področju vloge ženske v družbi in njeni vlogi kot proizvajalke in samoupravljalke, pozabili pa nismo niti na delegatski sistem in vključevanje mladih v samoupravljanje.

Na kakšnih temeljih ste pripravili program?

Na enem izmed sestankov smo se dogovorili, da bo vsak delegat pripravil program vključevanja svoje sredine v priprave. Na osnovi teh dokumentov smo pripravili tudi program aktivnosti. Opredelili smo nosilce in roke, pozabili pa nismo niti na sprotno obveščanje vseh sindikalnih aktivnosti o pripravah. Največ pozornosti smo namenili neposrednemu kontaktu z delavci, zato smo pripravili tudi program obiskov, nekateri so bili že realizirani. Posluževali pa se bomo tudi različnih posvetov, okroglih miz, problemskih konferenc in drugih oblik.

Kako se odbor vključuje v siceršnji program dela sindikalne organizacije v naši občini?

Delamo v skladu s sprejetimi programi. Organiziran je bil že razgovor o družbenem planu občine za naslednjih 5 let, kjer smo posebej izpostavili nadaljnji razvoj samoupravnih družbenoekonomskih odnosov, krepitvi vloge, položaja in organiziranosti združenega dela, zagotavljanju boljših življenjskih in delovnih pogojev, večji produktivnosti dela, usmerjanju v izvoz in drugemu. V mesecu marcu bomo v sodelovanju z Republiškim odborom za inventivno dejavnost in Občinsko raziskovalno skupnostjo pripravili razpravo in na njeni osnovi dogovor za izboljšanje

ustvarjanja pogojev za razvoj inovacij, in tehničnih izboljšav kot podlage za stalno izboljševanje rezultatov dela. Nosilec te razprave bo Odbor za inventivno dejavnost, sodelovali pa bodo tudi strokovni sodelavci in delovne organizacije. Poseben poudarek bomo namenili ugotavljanju delovnega prispevka delavca na podlagi njegove ustvarjalnosti.

Pred nami je tudi razprava in dogovor o povezovanju skupnih del in nalog osnovnih šol v naši občini. Tu bo sodelovala tudi občinska konferenca ZKS Domžale.

Kaj boste storili v okviru teme združeni delavci v delegatskem sistemu?

Skupaj s koordinacijskim odborom za izobraževanje pri SZDL in tov. Marjanom Jelenom s strani republiškega sveta ZSS bomo spregovorili o pomenu usposobljenosti delegatov za opravljanje delegatske funkcije, kajti na tem področju imamo veliko dobrih izkušenj. Kot je znano že od leta 1974 deluje šola samoupravljanja, iz katere je do sedaj izšlo že več sto dobro usposobljenih delegatov.

Želimo, da delovni ljudje v razpravah spregovorijo o problemih delovanja konferenc delegacij, pa o povezovanju med TOŽD in KS, zanemarili pa naj ne bi niti uveljavljanja primernih oblik in metod obveščanja v delegatskem sistemu ter uresničevanja ustavne vloge in vpliva družbenopolitičnih in družbenih organizacij in društev v delegatskem sistemu.

Mogoče čisto na kratko, kaj je bilo v pripravah že storjenega?

Precej, v glavnem pa delamo po programu. Tako smo že obravnavali družbeni dogovor o skupnih osnovah za oblikovanje in delitev sredstev za OD in splošno porabo, govorili smo o združevanju v SOZD, vsi delavci so bili obve-

Komunisti o informiranju

Osrednja točka na 12. seja Občinske konference ZKS Domžale je bila posvečena vprašanju informiranosti v delegatskem sistemu in v Zvezi komunistov. Člani konference so razpravljali o tem, kakšna je informiranost v organizacijah združenega dela, v krajevnih skupnostih in v občini nasploh. Kljub temu, da imamo na območju občine veliko glasil v organizacijah združenega dela in tudi v krajevnih skupnostih ter družbenopolitičnih organizacijah, lahko ugotovljamo, da ta informiranost še ni takšna kot bi morala biti. V informacijah, ki jih posredujemo preko javnih glasil je vse premalo sprotnega seznanjanja o trenutni gospodarski in družbeni situaciji in tudi o dogajanjih, ki se prepletajo v našem samoupravnem sistemu. Prav iz tega izhajajo številne naloge uredništev glasil in vseh tistih, ki so odgovorni za informiranje v posameznih sredinah. Konferenca je ocenila, da bo potrebno z dnevnimi, tedenskimi in mesečnimi informacijami spregovoriti o vseh dogajanjih znotraj združenega dela in v občini nasploh, saj drugače ne bomo aktualni in preko informacij posredovali stanj takšnih kakršni so v resnici.

Posebna pozornost je bila posvečena vprašanju informiranosti v sami Zvezi komunistov. Na tem področju ugotavljamo, da je veliko informacij od vrha navzdol, da pa ni takšnih informacij iz osnovnih organizacij, o katerih bi morali biti seznanjeni organi v občini. Razprava je pokazala, da še vedno ne razumemo kaj predstavlja informiranje kot celovitost, kaj predstavlja agitacija v Zvezi komunistov in kaj predstavlja propagandna dejavnost. Ti pojmi so medsebojno povezani in tvorijo celoto za akcijo Zveze komunistov znotraj političnega sistema socialističnega samoupravljanja in niso abstraktni pojmi, ki bi odtujevali Zvezo komunistov od dogajanj v naši družbi. Na osnovi razprave so bili sprejeti tudi naslednji sklepi:

1. Vprašanju informiranosti je potrebno posvetiti vso pozornost

(Nadaljevanje z 2. strani)

ščeni oz. seznanjeni s cilji in nalogami kongresa, izvedenih je bilo že nekaj razprav, pripravljamo pa se na volitve delegatov za kongres.

Ob tem naj posebej poudarim, da ne želimo, da se v delovnih sredinah razpravlja o vseh treh najširših temah, temveč naj delavci v svoji konkretni sredini razkrijejo vse tisto, kar moti razvoj samoupravljanja, pri tem pa naj opozorim, naj z odpravo vseh teh pomanjkljivosti ne čakamo do kongresa, temveč jih skušajmo odpravljati takoj.

Prepričan sem, da bomo v naši občini dobro pripravljeni pričakali tretji kongres samoupravljalcev in se nato tudi uspešno vključili v uresničevanje stališč in nalog, ki bodo sprejeti na njem.

saj s tem dograjujemo celotni politični sistem, kar pomeni, da razpravljamo in sprejemamo dorečene samoupravne in delegatske odločitve.

2. Člani Zveze komunistov se morajo prizadevati za to, da bodo vsi delovni ljudje in občani informirani o vseh pojavih in se zavedati tudi tega, da nimamo posebnih informacij za delavce in posebni informacij za občane.

3. V sedanjem gospodarskem položaju moramo vsem delavcem vsakodnevno prikazovati stanje na področju gospodarstva in jih seznanjati z vsemi problemi, ki se pojavljajo v proizvodnji in ki imajo vpliv tudi na družbenem področju.

4. V osnovnih organizacijah Zveze komunistov je potrebno še nadalje razvijati sistem informiranja kot eno izmed prvenstvenih odgovornosti delovanja organizacij in ne bi smelo biti člana ZK, ki ne bi bil realno informiran o vseh dogajanjih v združenem delu in občini.

5. Informacije, ki jih posredujejo organi Zveze komunistov je potrebno obravnavati v sleherni sredini in jih konkretizirati z dogodki, ki so povezani z mednarodnim dogajanjem in vplivom teh dogajanj na našo samoupravno družbo.

6. Da pa bo področje informiranosti resnično prišlo do izraza, je potrebno stalno izobraževanje in usposabljanje vseh članov, kajti le tako bo mogoče pravilno sprejemati vse informacije in jih posredovati tudi med delovne ljudi in občane.

Konferenca je podprla tudi pobudo in predlog, da se območje Vinj, Okla, Gorjuše in Tabora zaščiti kot zavarovano območje in se opredeli v prostorskem planu. To območje naj bi se imenovalo „Revolucionarni park Maršala Tita.“

Kušar

dopisujte
v naše
glasilo

Trinajsto srečanje samoupravljalcev v Kragujevcu:

V dneh od 15. do 16. februarja je v Kragujevcu potekalo 13 srečanje samoupravljalcev.

Letošnja tema srečanja je nosila naslov: **SAMOUPRAVNO SPORAZUMEVANJE V PROCESU USPOSTAVLJANJA IN RAZVIJANJA DRUŽBENOEKONOMSKIH IN DOHODKOVNIH ODNOSOV V ZDRUŽENEM DELU.**

Slovensko delegacijo, katere član sem bila, je na tem srečanju sestavljalo 42 delegatov in 6 gostov iz marksističnega centra Edvard Kardelj in gospodarske zbornice.

Delegati smo bili iz vseh sredin: iz združenega dela in družbenopolitičnih organizacij.

Slovenska delegacija je odpotovala v soboto dopoldne iz Brnika. Po pristaniku v Beogradu smo najprej obiskali „Hišo cvetja“ na Dedinju, nakar smo z avtobusom nadaljevali pot proti Kragujevcu, kjer smo se namestili v hotelu „Kragujevac“.

13. srečanje samoupravljalcev se je pričelo 15. februarja ob 9. uri zjutraj z svečanostjo v čast prvih delavskih demonstracij leta 1876. Nato je sledila prv plenarna seja, kjer je uvodni referat, na temo srečanja, podal tovariš Vojo Srzentič, predsednik CK ZK Črne gore.

Popoldne istega dne se je delo nadaljevalo po komisijah. Delegati smo delali v treh komisijah. Delo vsake komisije se je pričelo z uvodnim referatom na temo, ki jo je obravnavala komisija.

Bila sem v drugi komisiji, kjer je bilo osnovno vodilo dela: „Samoupravno sporazumevanje v procesu uspostavljanja in razvijanja družbenoekonomskih in dohodkovnih odnosov v združenem delu“. Na to temo je bilo napisanih preko 80 prispevkov, ki so obravnavali praktično dohodkovno povezovanje med TOZD-i znotraj OZD, med OZD znotraj SOZD-ov, na temelju samoupravnega sporazumevanja, postavljanje standardov in metodologije za vloženo delo in sredstva.

Obravnavano je bilo tudi dohodkovno povezovanje prometnih OZD s proizvodnimi OZD.

Delegati so bili v večini primerov

mnenja, da je na tem področju še vse premalo narejenega. Ni izdelanih meril za ugotavljanje udeležbe prometne OZD pri skupnem prihodku.

Razporejanje dohodka je ostalo pri tem, da je določen odstotek udeležbe prometne organizacije pri t.i. „skupnem prihodku“. To v bistvu pomeni, da je samoupravni sporazum samo preobleka za prejšnje kupo-prodajne odnose.

Drug problem, ki je bil naglašen, je dohodkovno povezovanje med dobavitelji reprovromaterialov in predelovalnimi organizacijami združenega dela.

Na tem področju je še premalo izdelanih meril in metodologije za stvarno ugotavljanje udeležbe v skupnem prihodku. Dobavitelji reprovromaterialov običajno — vsak po svojih merilih — zahtevajo „devizno pokrivanje“. To udeležbo „deviznega pokrivanja“ preoblečejo v samoupravni sporazum o udeležbi v skupnem prihodku.

Povzetek dela komisije je bil, da je zaslediti kvalitetne premike v dohodkovnem povezovanju med TOZD-i, ki so povezani v OZD, kljub objektivnim težavam, ki nastajajo, da pa je potrebno še dosti naporov za izdelavo standardov in metodologije pri samoupravnem dohodkovnem povezovanju med proizvodnimi organizacijami združenega dela, kot tudi med proizvodnimi in prometnimi OZD.

Karolina Puhan

KOLIKO KS V MENGŠU?

V sejni dvorani Krajeвне skupnosti Mengeš je bila 27.1.1981 razširjena seja predsedstva Krajeвне konference SZDL Mengeš, kateri je predsedoval in jo tudi vodil tov. Slavko Pišek.

Dnevni red je bil sorazmerno obsežen, vendar pa dobro pripravljen, tako da so člani predsedstva lahko razpravljali o oprejemljivih zadevah. Najprej so člani razpravljali o prvi točki dnevnega reda, ki je govorila o organiziranju javne razprave o osnutkih ustavnih amandmajev in o dopolnitvi sprememb statuta občine in KS. V bistvu ne gre za formalna vprašanja, koliko časa se bo izbirala določena funkcija, za dobo enega, dveh ali štirih let, ampak gre za vsebinsko preobrazbo tega. Ugotovljeno je tudi bilo, da v Mengšu v različnih delegacijah skupno deluje okrog 250 krajanov, kar je dobra 2 %, to pa je odločno premalo. V razpravi je bilo poudarjeno, da bo treba bolj vključiti starejšo Mengešane, saj so priseljeni krajanji v primerjavi z njimi veliko bolj aktivni.

Pred volitvami bo treba tudi razmisliti, koliko krajevnih skupnosti je potrebno v zdajšnji, že skoraj preveliki krajevni skupnosti Mengeš. Nekateri so predlagali tri, Loka z Dobenom, tako imenovani Mali Mengeš in Veliki Mengeš s Topolami, možne pa sta tudi samo dve KS ali da ostane zdajšnja ena KS. Krajanji se bodo o tem odločili sami na referendumu. Vsekakor več KS ne pomeni širjenja administracije, po drugi strani pa je tudi res, da morajo biti dani vsi pogoji za ustanovitev oz. cepitev KS, saj mora imeti vsaka KS vse organe in delegacije.

Pod drugo točko so se člani predsedstva dogovorili, da bodo v kratkem sklicali vse predsednike in

njihove namestnike vseh delegatskih struktur, potem pa bodo skupaj ocenili učinkovitost delovanja pri KS. Nekateri navzoči so bili mnenja, da je večina delegacij sicer dovolj aktivna, v končni fazi pa nima poglobljenega pomena in se marsikatera zadeva oz. odločitev sploh ne upošteva niti kot predlog. Večkrat se je tudi pripetilo, da delegati niso dobili gradiva, oz. jih sploh niso povabili na sejo.

O planskih dokumentih 1981-85 in o planu za leto 1981 je spregovoril tov. Zupan, ki je povedal, da že tečejo nekatera dela iz letošnjega plana, oz. so v pripravi, da se takoj začnejo, ko popusti zima, prav tako pa se bodo izvedla vsa dela, ki so v zaostanku iz prej-

šnjega srednjeročnega obdobja. Dokončalo se bo asfaltiranje predvidenih ulic, naredil se bo most v Loki, vse pa je tudi pripravljeno za nadaljevanje prvih faz del glede vrtca, doma družbene samozaščite, kanalizacije na Muljavi, avtobusnih postajališč itd.

Nekaj besed so spregovorili tudi o pripravah za izvedbo volitev v letu 1982 in volitev v KK SZDL. Zaradi premajhnega števila kadrov bo verjetno še naprej treba kolobariti z njimi, seveda pa je treba predlogi za ime pa so podprli predlog, da bi se četa imenovala po Plamenu, partizanskem imenu Matije Blejca-Matevža.

Podprli so tudi prizadevanja čete mengeških tabornikov, ki delujejo pod okriljem domžalskih tabornikov izredno aktivno in prizadevno. Njihovo delovanje naj se s pridom vključi v SLO, med pritegniti precej širši krog krajanov.

Za akcijo NNNP je napravljen program nalog, konkretne naloge pa se bodo izvedle v naslednjih mesecih. Do sedaj je bil izveden le spominski pohod. V naslednjih mesecih bo treba izvesti poizkusno

akcijo, glavna pa se bo verjetno odvijala pod okriljem JLA.

Glede praznovanja 40-letnice vstaje slovenskega naroda so se člani predsedstva dogovorili, da bi jo praznovali v okviru krajevnega praznika Mengša, ob 1. maju pa bi vse DPO in društva organizirala tovariško srečanje s kulturnim programom in prvomajskim srečanjem krajanov, verjetno na Gobačici na predvečer praznika.

Pooblastili so tudi komisijo, ki pripravlja predloge za podelitev srebrnih priznanj OF, da opravi svoje delo, hkrati pa tudi pripravi predloge za priznanja v KS.

Nazadnje so se pomudili še ob ustanovitvi organa za pogrebne svečanosti, ki naj bi bil 7-8 članski, izbran pa tako, da bi bil po en član iz vsake DPO oz. društva. Zadnje slovo od vsakega krajana mora biti primerno in enako svečano, poudarek pa naj da tista organizacija, katere član je bil pokojnik. Odbor za pogrebne svečanosti naj bi poskrbel tudi za izvajanje žalostinke, zato bi bilo treba kupiti manjša ozvočenja v ta namen.

Ivan Sivec

KRAJEVNE SKUPNOSTI V LETU 1981

Za nami so sprejeti srednjeročni plani, ob koncu lanskega leta smo se dogovorili za naše delo v letu 1981, zdaj pa je samo od nas odvisno, kako uspešni bomo v tem letu. Verjetno ne bo odveč, če v tem kratkem sestavku povzamemo najpomembnejše naloge, ki čakajo krajeвне skupnosti in družbenopolitične organizacije v njih v letu 1981.

Naša prva naloga je, da se temeljito lotimo ocene delovanja delegatskega sistema v naših sredinah. Ugotavljamo namreč, da delegacije za zbor KS še kar dobro delajo (v nekaterih KS so izjeme, saj delegatov skoraj ne pošiljajo), manj uspešne pa so skupščine samoupravnih interesnih skupnosti, ki se včasih prav borijo za sklepčnost. Vsi skupaj se zavedamo, da smo v zadnji fazi tega drugega delegatskega mandata in da se ne bomo mogli ob njegovem koncu opravičevati, češ saj je šele začetek. Pogovorimo se z delegati, povprašajmo za njihove probleme in težave, skušajmo

šoli samoupravljanja je dovolj prostora za vse. Pri tem pa ne smemo pozabiti na informiranje, na delegatsko informiranje, pa na povratno informacijo; tah je še zelo malo. Poslužujmo se še drugih načinov informiranja in ne le oglasne deske, za katero vemo, da se je občani in delovni ljudje v KS skoraj ne poslužujejo. Pri tem nam bodo v veliko pomoč družbenopolitične organizacije, ki so v svojih programih že opredile tudi kadrovske priprave na nove volitve v letu 1982.

Stabilizacija je beseda, ki jo v zadnjem času pogostoma uporabljamo in bi ne smela tudi mimo

naj omenimo stabilizacijska obnašanja pri uresničevanju že sprejetih planov in ne nazadnje upoštevanje stabilizacijskih načel pri samem delovanju krajevnih skupnosti. Naša pozornost bo posvečena tudi družbenoekonomskemu položaju vsakega posameznika posebej in dobrim medsebojnim odnosom v posameznih sredinah, od katerih je včasih v veliki meri odvisno delo naših KS. Krepili bomo prostovoljno delo in pri vseh aktivnostih v prvi meri upoštevali potrebe in interese vseh občanov in delovnih ljudi, ki jih bomo skušali pridobiti za sodelovanje v organih krajevnih skupnosti in družbenopolitičnih organizacij.

Tudi problem energije ne bi smel mimo krajevnih skupnosti. Pa ne nazadnje, če začnemo pri pravočasnem ugašanju javne razsvetljave, pri svetovanju občanom o

varčevanju z energijo in še kje bi se dalo kaj prihraniti. V lanskem letu so bile precejšnje težave s preskrbo naših potrošniških svetov, katerih pogled naj sem in tja zaide tudi na kontroliranje cen.

Vse množičnejša izgradnja večjih poslovnih in stanovanjskih zgradb prinaša probleme tudi v stanovanjskem gospodarstvu, v katerega pa se krajeвне skupnosti često še premalo vključujejo. Njihova naloga je tudi na tem področju precej velika, prav tako pomembne pa so naloge tudi pri ohranjanju kmetijskih površin.

Kakor naš občinski plan teži za tem, da bi širom naše občine dosegli kar najskladnejši razvoj vseh območij, si bomo tudi v KS prizadevali za skladen razvoj vseh naselij, vse seveda v okviru planov, ki smo jih sprejeli.

Vera

KRAJEVNA SKUPNOST I H A N 61230 DOMŽALE

O B J A V L J A
prosta dela in naloge

TAJNIKA KRAJEVNE SKUPNOSTI IHAN

Razpisni pogoji:

srednja strokovna izobrazba, znanje strojepisja, opravila in naloge po 123. čl. statuta KS Ihan, moralna politična neoporečnost.

Delo je honorarno. Rok za prijavo je 15 dni po objavi razpisa.

Prijave z dokazili o izobrazbi pošljite na KS Ihan, 61230 Domžale.

KAKŠNA BO VSEBINA DELA V PRIHODNJE?

Člani krajevne konference SZDL Vir so se 19. januarja letos zbrali, da bi ocenili delo v preteklem letu in sprejeli program za tekoče leto.

Po poročilu, ki ga je podal predsednik krajevne konference SZDL Vir tovariš Jernej Lenič, je sledila razprava, v kateri je bilo poudarjeno, da bo treba letos veliko več pozornosti nameniti informiranju in usposabljanju delegatov. Izboljšati bi bilo treba tudi sodelovanje z delovnimi organizacijami s področja krajevne skupnosti in izpopolniti organiziranost krajevne organizacije SZDL.

Po razpravi o poročilu je bila sprejeta usmeritev za nadaljnje delo in sicer:

- še nadalje moramo krepiti in razvijati delegatski sistem na vseh področjih družbenega življenja in njegovo funkcijo prenašanja stališč in vračanja informacij. V zvezi s tem je potrebno množično vključevati krajanje v šolo samoupravljanja in zagotoviti informiranost krajanov o vseh oblikah dela v krajevni skupnosti;

- razvijali in uresničevali bomo vse pobude tov. Tita in nadaljevali s procesom demokratizacije političnega sistema. Za realizacijo tega bomo organizirali razpravo o spremembah in amandmajih k ustavi SFRJ in SRS ter o spremembah občinskega statuta;
- organizirali in uveljavili bomo delo uličnih odborov SZDL ter nadaljevali delo potrošniškega in poravnalnega sveta;

- krepili povezovanje z delovnimi organizacijami na področju naše krajevne skupnosti ter tako zagotovili realizacijo skupnih programov;

- sodelovali pri usklajevanju in uresničevanju vseh bistvenih nalog skupaj z organi krajevne skupnosti s področij

otroškega varstva, socialnega skrbstva, vzgoje in izobraževanja ter drugih dejavnosti, ki zahtevajo pozornost in sodelovanje vseh delovnih ljudi;

- na področju SLO in DS je treba še naprej krepiti podružbljanje tega področja in tako v sodelovanju s KS in OZD zagotoviti uresničevanje nalog s področja SLO in DS. V letu 1981 se moramo vsi aktivno pripraviti na akcijo NNNP; skrbeti je treba za stalno izobraževanje posameznih enot in vseh krajanov;

- pričeli bomo z aktivnimi pripravami na evidentiranje in kandidiranje novih delegatov za volitve 82;

- pri predsedstvu krajevne konference je treba ustanoviti iniciativni odbor za pripravo glasila KK SZDL;

- v sodelovanju z ostalimi družbenopolitičnimi organizacijami, društvenimi organizacijami in društvi je treba pripraviti program aktivnosti v zvezi s praznovanjem 40. letnice vstaje.

Ob koncu je bila podana še informacija o programu del na kanalizaciji v naši krajevni skupnosti, ki naj bi bila opravljena v letošnjem letu.

J. Arnuš

VRHPOLJA PRI MORAVČAH:

MALA ANKETA MED OBČANI

TUDI STAREJŠI OBČANI NISO OSAMLJENI

Nemalo, a prijetno so bili presenečeni občani v krajevni skupnosti Vrhpolje–Zalog, starejši od 70 let, ki jih je za letošnje praznike obiskala delegacija družbenopolitičnih organizacij krajevne skupnosti, jim voščila k praznikom novega leta in jih obdarila s skromnim darilom.

V srcih obdarovancev je bilo poleg veselja čutiti tudi srečo in ponos ter prepričanje, da niso pozabljeni.

Krajevna konferenca SZDL Vrhpolje–Zalog je bila pobudnik za vsakoletno obdaritev starostnikov, težjih invalidov in pa socialno ogroženih občanov KS. Tako je bilo v letošnjem letu obdarovanih kar 71 krajanov in to: 41 nad 70 let, 20 nad 80 let in 10 bolnikov. Najstarejši krajan Franc RAVNIKAR /Vorič/ iz Sela št. 9 pri Moravčah, ki jih je dopolnil meseca decembra kar 90 let, pa od žensk Frančiška KONJAR, ki jih bo dopolnila 84 let v januarju letos. Oba sta primerno oskrbovana in tudi še kar pri zdravju.

Ob obisku starostnikov smo povprašali pet anketirancev, kako preživljajo dolgo zimo življenja. Takole so nam odgovarjali:

Marija RAVNIKAR po domače Kolomka, stara 81 let, stanujem v Zg. Javorščici št. 5:

„Omožila sem se 1939. leta s Tonetom, in živela skupaj celih 25 let. V zakonu sva imela 2 otroke – hčer in sina. Med NOB sva bila z možem oba doma. Mož je bil samouk-tesar. Delal je po Moravški dolini in tudi izven nje. Za partizane je delal zemljanke in bunkerje v Javorščici. Sama pa sem delala doma na mali kmetiji z otrokoma. Mož mi je

umrl 1964. leta v starosti 62 let. Sedaj živim pri sinu Tonetu, ki je zaposlen v tovarni Papirnica Količev. Po možu ne prejemam pokojnine, ker ni bil prijavljen kot tesar, pa tudi kmečke pokojnine ne prejemam. Tako sem odvisna le od sina, če mi kaj prispeva za približek. Sem že skoraj 20 let bolna, imam hudo „astmo“. Bila sem v bolnici že kar šestkrat, pa tudi na Golniku. Moje zdravstveno stanje je vedno slabše. Brez zdravil sploh ne morem več

živeti, ker me brez njih hoče zadušiti. Vsaki mesec hodim k krajev-nemu zdravniku v Moravče na preglede. Spominjam se, da sem nekoč imela v rejništvu otroke iz raznih krajev Slovenije, pa tudi med drugo svetovno vojno sem jih vzgojila vsega skupaj 16. Še vedno ti odraščajoči rejenci prihajajo k meni ob večjih praznikih na obiske, saj sem jih vesela. Ker ne morem več delati, največ presedim v hiši in berem različne knjige, posebno knjiga o „Moravški dolini“ mi je zelo pri srcu. Oči mi že pešajo, pa moram obvezno nositi očale, da kaj preberem. Zelo sem vesela obiska predstavnikov KS, in pa darila. To mi bo ostalo še dolgo v spominu, tako je končala Kolomčeva mama.“

Frančiška LUTERŠEK, stara 73 let iz Vrhpolja št. 12, upokojenka:

„Pokojnino imam po možu že nekaj let. Živim in delam na Vrhpolju, tu imam svojo leseno hišico in v najemu nekaj obdelovalne zemlje. Vsako leto zredim dva do tri prašiče, od teh dva prodam, enega pa imam za doma. Imam veselje za delo, pa tudi za vzrejo prašičev. Denar za prodane prašiče, mi je le približek k pokojnini, ker ni velika za današnje čase. V preteklem letu sem bila bolna, iskala sem zdravniško pomoč. Trenutno sem zdrava, moram pa se paziti na prehlad. Zelo sem vesela obiska in darila, ki sta mi ga vročila predstavnika KS.“

Lovrenc MEŽNAR, star 81 let, živi v Zg. Javorščici št. 10:

Sem upokojenec več let. Več let sem že sam, ker mi je žena umrla. V Zg. Javorščici imam dobro urejeno hišico v kateri je tudi kmečka peč pri kateri se vedno grejem, ker sem že star in hudo bolan. Pred božičem ga je močno ščipnilo v križu. Od takrat pa težko vstaja in ne more

skuha v kuhinji potrebno – kar sede, ker drugače ne more. Vsak dan ga obiščejo sosedje-domačini in viken-daši, pa tudi sin Ivan z ženo ga obišče. Po potrebi pride patronažna sestra iz Domžal in mu postori, kar je potrebno. Čeprav živi sam, ni osamljen.“

Štefka KODERMAN, stara 73 let, upokojenka po možu, stanuje na Vrhpolju št. 6:

„Lepo je, da so se nas starejših spomnili pri KS. Sama živim v stanovanjski hiši. Obiščejo me vsak dan moji domači, da mi kaj postorijo, ker sama težko hodim, boljjo me noge. 15. decembra sem dopolnila 73 let, upokojena sem že kar 13 let. Lani oktobra sem zbolela in iskala zdravniško pomoč. Sedaj je boljše, da vsaj lahko sama kaj skuham in tudi pospravim. Zelo sem vesela vsakega obiska, posebno pa se zahvalim Krajevni skupnosti za darilo s čestitko.“

Franc KRUŠNIK, 70 let, stanujem v partizanski vasi Zg. Javorščica št. 7:

„Sem upokojenec in 70 odstotni invalid. Z ženo imava skromno leseno hišico. Pri nama sta dva sinova, ki sta zaposlena. Midva z ženo Marijo „kraljujeva“ doma, saj sva oba za delo nesposobna. Posebno žena, ki je 100 % invalid. Ima primerno oskrbo, saj jo obišče tudi patronažna sestra iz Domžal in pa sosedje, tako, da sama skoraj nisva nikoli. Vesel sem obiska vsakega, posebno pa izrekam priznanje Krajevni skupnosti za današnji obisk, čestitke in darilo.“

Na sliki sta zakonca Franc in Pepca Pergar iz Dol pri Krašah.

Tekst in foto: Jože NOVAK

Okvirni program proslav ob 40-letnici vstaje

Predsedstvo Občinskega odbora ZZB NOV Domžale je v mesecu januarju sprejelo okvirni program proslav v jubilejnim letu ob 40-letnici vstaje slovenskega naroda. V programu so posebej obojeleži tisti dogodki, ki so se odvijali v prvem letu vstaje, kakor tudi vsi ostali, ki so se zgodili na območju naše občine.

Letos ne bomo o tem pisali samo ob praznikih, ampak skozi vse leto, kajti naša dolžnost je, da mladim rodovom povemo vse tisto, kar je bilo prisotno v štiriletnem boju. Čestokrat se bomo zaradi tega srečali z mladimi, jim pripovedovali resnične dogodke iz časa NOB in jih opozarjali tudi na to, da se ti časi ne smejo nikoli več ponoviti.

Predsedstvo Občinskega odbora ZZB NOV se zaveda velike odgovornosti pri organizaciji posameznih prireditvev in proslav in zaradi tega se bo prizadevalo, da bodo vse oblike teh manifestacij kulturno in vsebinsko bogate, čeprav bodo morale biti finančno skromne. Vendar veličina ne more izostati in borci so pripravljene številne zadeve urediti tudi s prostovoljnim delom.

Okvirni program, ki ga je sprejelo predsedstvo in ga daje v obravnavo tudi vsem krajevnim organizacijam je naslednji:

— Tradicionalni pohod na Oklo 24. februarja, na mesto, kjer je padlo 72 borcev in aktivistov. Slovesnost pri spomeniku bo organizirala KO ZB NOV Ihan skupaj z Osnovno šolo Ihan.

— Borci se bomo skupaj z mladino in občani udeležili proslave osvobodilne fronte, ki bo povezana s podelitvijo srebrnega znaka „Priznanje OF“ in katero bo organizirala Občinska konferenca SZDL ob 27. aprilu, Dnevu ustanovitve OF.

— Za Dan mladosti 25. maja bo srečanje predvojnih revolucionarjev in prvoborcev z mladino vseh osnovnih šol občin Domžal in Kamnika in to na mestu, kjer je bilo to delovanje najbolj razvito. Tega dne se bomo spomnili tudi predvojnih revolucionarjev, položili vence na grobnico narodnih herojev v Ljubljani in na grobova tovariša Toma Brejca in dr. Marijana Dermastia.

— Prvi maj — Praznik dela bomo počastili s številnimi akcijami s tem, da bo to praznovanje pripravil občinski svet Zveze sindikatov Domžale.

— Praznik občine — 23. maj, ko se spominjamo shoda Ljudske fronte na Taboru nad Ihanom, bo pripravil posebni odbor, ki ga bo imenovala Skupščina občine Domžale.

— Krajevna skupnost Trzin bo imela 7. junija svoj krajevni praznik, ki ga bodo pripravile vse družbenopolitične organizacije Trzina.

— Krajevni praznik Mengša bo 2. julija, na dan, ko so Nemci izselili prve zavedne družine iz Mengša. Ob tej priliki bo odkrita spominska plošča prvoborcu Antonu Blejcu, ki je bil drugi komandir Radomeljske čete in nosilec zastave I. Kamniškega bataljona.

— 22. julij — Dan vstaje slovenskega naroda, bomo praznovali v Radomljah, kjer bo razstava v spomin prvoborcem, ki so odšli 27. julija 1941. leta iz Križkarjevih smrekic v partizane in ustanovili Radomeljsko četo. Razstava bo v osnovni šoli Radomeljske čete v Preserjah.

— 27. julija bo svečana seja Občinskega odbora ZZB NOV Domžale v Kulturnem domu v Radomljah. Ob tej priliki bodo podeljene plakete „Vstaja 1941–1981“ revolucionarjem, prvoborcem, sorodnikom padlih prvoborcev in tistim aktivistom, ki so se že leta 1941 vključili v NOB. Ob tej priliki bo tudi prižig žare na mestu vstaje.

— 11. avgusta bo KO ZB NOV Dob skupaj z družbenopolitičnimi organizacijami organiziral svečanost pri spomeniku na Hrastovcu. Tega dne so Nemci napadli Radomeljsko četo, ki je taborila na Hrastovcu.

— 17. avgusta bo svečana podelitev spominskih plaket borcem I. Kamniškega bataljona, ki jo bodo organizirali občinski odbori ZZB NOV: Domžale, Kamnik, Ljubljana-Bežigrad in Ljubljana-Siška.

— 22. avgusta bo KO ZB NOV Krtina pripravila spominsko slovesnost na Krtini, kjer so bili ustreljeni prvi talci.

— 29. avgusta bo KO ZB NOV Jarše-Rodica organiziral spominsko svečanost pri spomeniku talcev v Jaršah.

— 3. septembra bo Mestna organizacija ZB NOV Domžale organizirala spominsko svečanost pri mostu Kamniške Bistrice, kjer so Nemci ustrelili 10 talcev.

— 13. septembra bosta Krajevni organizaciji ZB NOV Radomlje in Rova skupaj z delovno organizacijo Platenka odkrili spominsko obeležje na Srednjem vrhu nad Kolovcem, kjer je bil boj Radomeljske čete z Nemci.

— 21. septembra bo Krajevna organizacija ZB NOV Moravče organizirala svečanost v spomin na boj Mengeško-moravške čete, v kateri so partizani zadali velike izgube dvema bataljonoma nemške policije.

— 28. oktobra bo KO ZB NOV Blagovica pripravila spominsko svečanost na Golčau. Kier so nemške sile napadle Radomeljsko četo in v tem boju je padlo 10 borcev omenjene čete.

— 29. november — Praznik republike bomo proslavili s svečano akademijo, ki jo bo organizirala Skupščina občine Domžale.

— 22. decembra — Dan JLA se bomo spomnili ustanovitve prve proleterske brigade in v ta namen organizirali slovesnost, ki jo bo pripravila Občinska konferenca ZRVS.

To je okvirni program proslav, ki ga je pripravilo predsedstvo Občinskega odbora ZZB NOV Domžale, ki pa bo dopolnjen še z ostalimi proslavami, ki bodo organizirane v posameznih krajevnih skupnostih. V teku je namreč akcija, da bi naj vsaka krajevna skupnost našla primerni datum za svoj krajevni praznik, ki naj bi bil povezan z enim izmed dogodkov iz časa NOB na njenem območju.

Poleg tega bo pripravljen tudi več spominskih brošur, ki bodo izdane ob posameznih praznovanjih in v katerih bo opisan narodnoosvobodilni boj na našem območju, kakor tudi rast ljudske oblasti v času štiriletne vojne.

Občinski odbor ZZB NOV
Domžale

V Banjolah bomo prvič letovali vse leto

Občinski odbor ZZB NOV Domžale obvešča člane ZB in VVI, kakor tudi druge občane, ki želijo svoj počitek preživeti v predsezoni, sezoni ali posezoni v počitniškem domu v Banjolah pri Puli, da se prijavijo pri Občinskem odboru ZZB NOV Domžale, Ljubljanska c. 70/II, vsak dan v dopoldanskem času.

Naš dom v Banjolah ima sobe z dvema posteljama in posebnim ležiščem, s kopalnico in sanitariji ter s centralno kurjavo. Te sobe so zelo lepo opremljene tako, da je v njih prijetno. Poleg tega je zaprt bazen s toplo morsko vodo, za rekreacijo so posebni prostori z avtomatskim kegljiščem in baliniščem. Je tudi prostor, v katerem je televizija in prostor za okrepitev.

Možni so sprehodi in krajši izleti, saj je vsa okolica lepa, s komaj 12 km oddaljeno Pulo.

Dom v Banjolah bo posloval od 15. marca 1981 do 5. januarja 1982.

Za otroke do 10 let starosti se cena pensiona obračunava: za hrano 50 % od redne cene pensiona, za nočitev 70 % od redne cene, glede na kategorijo bivalnega prostora.

Hrana enodnevnega pensiona znaša 150 din, razlika od zgoraj navedenih cen se obračunava za nočitev.

V domu dela vsak dan zdravstvena ambulanta.

Uprava počitniškega doma bo tudi zagotovila redni skupinski

avtobusni prevoz gostov po 10 dnevni izmenah z železniške postaje v Ljubljani do počitniškega doma v Banjolah.

Prevoz članov ZB NOV in drugih gostov bo uprava doma zagotavljala od začetka poslovanja doma letos, to je od 15. marca 1981 do vključno 5. januarja 1982.

Vse informacije dobite pri Občinskem odboru ZZB NOV Domžale, Ljubljanska c. 70/II, ali po telefonu št. 721-329.

Cene pensionskih uslug se obračunavajo:

Kategorija bivalnih prostorov	Cene pensionov v pred in posezoni		Cene pensionov v sezoni	
	Za borce NOV	Za ostale goste	Za borce NOV	Za ostale goste
Lesene vikend hišice			170	210
Objekt A, B, NR in podprtiličje DI	170	210	230	270
Depandansa I., III. in podprtiličje D II.	190	230	250	290
Depandansa II.	210	250	270	310

Po sledih kaznivih dejanj:

Slike, meso, pijača, ribe...

Od septembra 1980 do 5. februarja 1981 je bilo na območju Kamnika in Domžal kar 17 primerov navadne in velike tatvine. Organi Uprave javne varnosti so dolgo časa sledili krajem v Komendi, Mengšu, Ihanu, Prelogu, Žejah in na Dobnem ter skušali odkriti storilce, ki so si prilascali imetje na račun družbenega in osebnega premoženja. Vsi znaki so kazali na to, da je na delu „usmerjena skupina“, ki v posameznih obdobjih načrtno krađe določene vrste predmetov in da mora imeti svojega „mentorja“.

Skupina je odkrita in v njej se nahajajo 4 mladoletniki in 5 polnoletnih oseb /ena komaj nekaj mesecev/. Skupina je imela tudi dobro razdeljene vloge: napeljevalca, pomagača – avtomobilista in dva zbiralca „zbranega blaga“.

Posamezni člani skupine so hodili v navedene kraje in se predvsem pri starejših ljudeh zanimali za nabožne slike in druge zgodovinske vrednosti. Seveda pri prvem obisku niso ničesar kupili, ampak so si ogledali samo teren. Vendar so se kmalu vrnili in „brezplačno“ odnesli nabožne slike, panske končnice, kolovrat, križ (večje vrednosti) in vse to prodali zbiralcem starin v naši občini.

Druga „specialnost“ so bili vloni v skladišča Trgovskega podjetja NAPREDEK, kjer so vzeli pijačo in ribe, hoteli pa so priti tudi v skladišče Slovina na Ljubljanski cesti v Domžalah.

Nekega dne pa jih je navdušila tudi „mesna kriza“ v naših trgovinah. Na poti proti Ihanu so se ustavili v neki hiši in se začeli pogovarjati o boleznih, ki prizadevajo starejše ljudi. Pogovor je tekkel, ravno tako tudi pivo, vendar ne za vse. Eden izmed prisotnih je kar dvakrat moral „ven“, to je v sosedno sobo, kjer se je v skrinji nahajalo meso. Moped je dvakrat odpe-

ljal medtem, ko je v drugi sobi potekal razgovor. Ko je bilo delo opravljeno, pivo plačano, so odšli, saj tarnanje o boleznih ni bilo več potrebno. „Kako prijazni fantje so to,“ je menila gospodinja, dokler ni spoznala, da je med razgovorom izginilo meso.

Za skupino je podan predlog Javnemu tožilstvu, ki bo sprožilo postopek pred sodiščem, toda kljub temu ostaja odprtih še nekaj vprašanj:

– Kaj mislijo starši mladoletnikov, ki jim je osnovni „poklic“ kraja?

– Ali bomo uspeli v korist naše družbe spraviti nekatere tja, kamor spadajo, to je v zapore in zavode?

– Zakaj ne prijavljamo stvari, ki so nam ukradene, saj bi s tem sami pomagali pri odkrivanju kaznivih dejanj?

Če bomo od strani opazovali takšne pojave in molčali tudi takrat, ko bi morali spregovoriti, potem bodo nekateri še kar naprej jemali družbeno in našo lastnino kot da je njihova!

v občini, in to med 21. in 2. uro ponoči. V posameznih krajih oziroma predelih občine: Domžale, Ihan, Selo, Homec, Prelog, Srednje Jarše, Preserje, Radomlje, Nožice, Mengeš, Loka in Trzin, so ustavili 210 avtomobilov in pri voznikih opravili kontrolo.

Med akcijo se je izkazalo marsikaj, kar je verjetno vsak dan prisotno na naših cestah in bira je bila naslednja:

– pod vplivom alkohola je vozilo 7 voznikov;

– alkotest sta odklonila 2 voznika;

– na vožnji v času varstvenega ukrepa je bil 1 voznik;

– brez vozniskega dovoljenja sta bila 2 voznika;

– v tehnično neizpravnem vozilu je bil 1 voznik;

– zaradi neprimerne hitrosti je plačal mandatno kazen 1 voznik;

– zaradi neupoštevanja prometnih znakov je segel v denarnico 1 voznik;

– brez luči sta v temni noči vozila 2 voznika.

Prometni organi so opozorili 13 voznikov in v istem času zabeležili še tri kršitve javnega miru.

Tako je v petih urah med 210 vozniki ostalo brez prometnega dovoljenja kar 9 voznikov (med njimi tudi 1 tuj državljan). Še dobro, da so se delavci Postaje milice vrnili domov, ker bi bil seznam prekrškov še bolj pester in odvzem še večji. In še ta podatek: letos so prometni organi „naši“ 17 voznikov, ki so vozili po vplivom alkohola, seveda brez upoštevanja teh 9-ih iz februarske noči!

KOLIKO ČASA ŠE?!

Gradivo pripravlja:
odgovorni urednik

Novice z OK ZSMS Domžale

V letošnjem letu bo Občinska konferenca ZSMS Domžale dala velik poudarek mladinskemu prostovoljnemu delu. Organizirana bo občinska delovna akcija. Delovna akcija je mišljena v naselju Črni graben od Spodnjih Lok do Dola, in sicer izgradnja 850 m dolgega vodovodnega omrežja. Na akciji bo delovala 50-članska mladinska delovna brigada – od 27. junija do 11. julija 1981.

Od 6. junija do 27. julija 1981 pa se bo mladinska delovna brigada „Slavko Šlander“ udeležila tudi republiške delovne akcije „Brkini 81“.

Priloge brigadirjev bodo potekale na vikend delovnih akcijah na območju občine (rekonstrukcije cest, urejanje okolice gradu Krumpark, urejanje spomeniških obeležij).

* * *

27.1.1981 so nas obiskali predstavniki RK ZSMS, MS ZSMS in uredništvo glasila Mladine. Seznanili smo jih z delom mladih v naši občini.

Delovni dan je potekal tudi na obisku v eni izmed naših OO ZSMS Papirnica Količevo, kjer smo se pogovarjali o težavah pri delu in povezavi z ostalimi DPO.

Delovni pogovori so potekali tudi na sestanku politične koordinacije s predstavniki družbenopolitičnega dela naše občine. Udeležili pa so se tudi seje predsedstva OK ZSMS.

* * *

Na programski seji Občinske konference ZSMS Domžale, dne

21. januarja 1981 smo mladi v občini sprejeli nov program dela do meseca junija 1981.

Čeprav je bilo delo Občinske konference za preteklo obdobje ocenjeno uspešno, je bilo čutiti premalo kritičnih ocen s strani delegatov iz naših osnovnih organizacij ZSMS. Sprejeta je bila tudi realizacija finančnega plana v letu 1980 in predlog finančnega plana za leto 1981.

* * *

Na 9. seji predsedstva OK ZSMS smo obravnavali problematiko alkoholizma in narkomanije med mladimi v občini. Na seji so bili prisotni tudi predstavniki socialnega skrbstva v občini Domžale, kjer smo skupno izdelali stališča in celovito razdelali problematiko alkoholizma, narkomanije in prestopništva.

Stališča bomo posredovali tudi koordinacijskemu odboru za boj proti alkoholizmu pri SZDL, kajti za razrešitev problematike bo vsekakor potrebna pomoč tudi širše družbene skupnosti.

* * *

Za organizirano usposabljanje mladine za SLO bomo skupno s ZTKO, štabom TO, RK in ZRVS v mesecu aprilu izvedli množična tekmovanja in aktivnosti na področju obrambne vzgoje mladine.

Kratek sprehod po parkirišču:

ODKLENJENI AVTOMOBILI

Na parkirišču za Veleblagovnico v Domžalah, zvečer 1. februarja, med 20.15 in 20.40 uro.

Delavci Postaje milice so malce pogledali, kako občani zaklepamo na parkirnem prostoru avtomobile in s tem omogočamo najbolj enostavno krajo iz jeklenih konjičkov. Izkazalo se je, da se nekaterim ne zdi potrebno zakleniti avtomobila, verjetno še niso slišali, da bi pri nas kradli tudi iz avtomobilov!

Naj danes navedeno številke tistih, ki so „pozabili“ to storiti:

- zastava 101 – Lj 307–611
- zastava 750 – Lj 284–548
- zastava 750 – Lj 274–458
- zastava 750 – Lj 239–850
- Ami 8 – preizkušnja 5–673–74.

Vprašanje: Kje so bili vozniki v tem času? V trgovini, verjetno ne.

saj je v tem času zaprta. Morda v Slamniku? Koliko časa so bili avtomobili na prostoru?

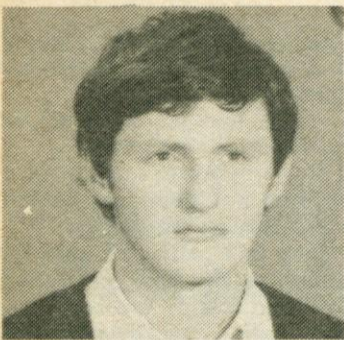
Dejstvo: Vloni v avtomobile so na dnevnem redu in izgleda, da v nekatere sploh ni potrebno vlamljati.

Poduk v bodoče: Kadar boste prišli prijaviti vlon, boste oškodovani kar dvakrat, in sicer: za ukradene predmete in še s strani Sodnika za prekrške po črki zakona, ki pravi, da je potrebno avtomobile na javnih mestih in parkiriščih zaklepati.

Nočna kontrola na cesti:

PESTRA KRONIKA KRATKE AKCIJE

Sredi meseca februarja so delavci milice opravili poostreno kontrolo prometa v nekaterih predelih

EDVARD PETERKEL

V sredo 18. februarja smo se na domžalskih Žalah za vedno poslovili od mladince, komunista, prijatelja in planinca Edota Peterkela.

V imenu mladinske organizacije in družbenopolitičnih organizacij Jarš in Rodice se je poslovil od njega Marko Arnež, ki je med drugim dejal:

Globoko nas je presunila žalostna vest, da so planine zarezale brazdo tudi med nas mladince, tvoje mladostne prijatelje in znanke. Kratka, vendar na žalost resnična vest se je v trenutku razvedela med nami in vsi smo onemeli, v mislih pa vsakdo ponavlja eno samo besedo: ZAKAJ, zakaj so gorski vršaci tako kruti?

Davna človekova želja je bila premagati naravo, biti močnejši, večji, višji od nje. Osvajal je oceane, osvajal je podzemlja, osvajal je vrhove.

Od tvojega doma se na severu dvigajo visoko pod oblake naše najbližje planine, mnogokrat tako romantične, ko jih obsije sonce, naslednji hip pa zavite v gosto meglo, med katero se prepletajo bliski strel in grmenja. Gledal si jih lahko vsak dan in čim starejši si bil, bolj so te privlačile. Pred približno osmimi leti si prišel med nas in hitro smo postali prijatelji. Skupaj smo hodili v šolo, se družili popoldne pri športu, na izletih, smučanju.

Tvoja ljubezen do gora se je zaradi malo večje oddaljenosti še stopnjevala in vzel si v roke cepin ter jim odšel odkrivati njihova nedra, njihove skrivnosti. Uspel si prvič, stopil na vrh in takrat planine človeka do konca prevzamejo. Občutki zmagovalstva ob prvem planinskem žigu so te z neustavljivo močjo vodili še na druge vrhove, še bolj visoke, še bolj strme. Tvoji osvojeni vrhovi bi bili vsako leto višji, bolj strmi, bolj zahtevni, če ti ne bi spodrsnil korak, en sam korak pod zasneženo, ledeno strmino. Zima spremeni pokrajino, ta bela opojnost še najbolj spremeni planine. Tam, kjer je poleti pot, je pozimi ni, tam, kjer so v melišču poleti stopinje, tam jih pozimi ni, skrite so pod ledom in snegom. Ostale so skrite tudi tebi, pomagale niso niti dereze...

Sneg bo skopnel, prišla bo pomlad in med skalami bodo vzcvetele prve planinske rože, tudi po melišču in v nemi tišini gora jih bodo motile samo stopinje ljubiteljev gora, planincev.

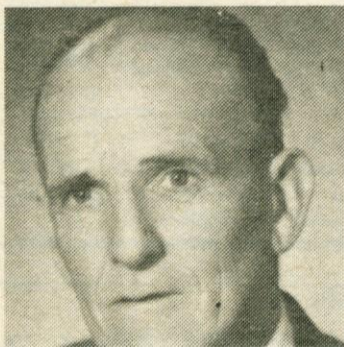
Kogar planine ljubijo, ga vzamejo k sebi. Postane del njih, vendar njihov poljub je leden, ne ogreje ga niti vroče planinsko sonce, ne oživi ga solca, ki pade na mnogo prerani grob.

V naših srcih ostaja praznina, pogrešali te bomo. Spomin nate bo ostal, le pogled na zasnežene planine bo večna priča trenutka, ko si odšel iz naših vrst za vedno.

Mladostno igrivost na naših licih je zamenjala nema bolečina, počivaj v miru, ohranili bomo tvoj lik delovnega, požrtvovalnega mladince, prijatelja.

Ob zvokih žalostink domžalske godbe in pevskega zbora upokojencev so izvenele besede člana Gorske reševalne službe: „V gore smo šli reševat življenje, toda prehitela nas je smrt...“

* * *

JANKO GOSTIČ-JUR

Na pokopališču v Šentvidu so se številni borci, aktivisti in sovaščani poslovili 8. oktobra 1980 od znanega borca in aktivista Janka Gostiča-Jurja. Slovo je bilo težko, saj je minilo komaj nekaj dni, ko je bila odkrita spominska plošča kurirske postaje G-9, v kateri je Janko v najtežjih časih naše zgodovine opravljal številne dolžnosti in kot kurir prenašal obvestila iz različnih krajev Slovenije partizanskim enotam. Tovariš Jur je bil tudi aktivni borec Kamniškega bataljona in pozneje Šlandrove brigade, od jeseni 1943 pa je vodil skupaj z ostalimi kurirji pomembno postajo na območju Črnega grabna. Iz dneva v dan je hodil po skritih poteh, prenašal literaturo in pošto, puščal na javkah obvestila in čestokrat tvegaj svoje življenje, ko je moral prehajati preko zasedenega ozemlja mimo postojank in zased. To njegovo delo je bilo povezano s številnimi akcijami na območju Črnega grabna in Moravske doline, ljudje so ga poznali, saj je preko njega potekala zveza med Gorenjsko, Dolenjsko, Koroško in Štajersko, vse tja do Primorske. Tudi po osvoboditvi je neumorno delal v organizaciji Zveza borcev, posebno pa še v pododboru kurirjev in vezistov, se z njimi srečeval na mnogih tovariških srečanjih in pripovedoval številne dogodke, ki so bili povezani z njegovim delom. Bil je tudi tisti, ki je s ponosom nosil prapor borcevske organizacije in izkazoval poslednjo čast svojim sotovarišem ali pa stal pri različnih manifestacijah, kjer so tekale besede o naši zgodovini. Bil je preprost, hudo mušen in tovariški, vedno pripravljen pomagati drugim, saj se je zavedal, da je le v skupnem delu mogoče ohraniti vse tisto, za kar se je tako nesebično razdal v najtežjem času naše zgodovine.

Ob zadnjem slovesu so se njegovemu spominu poklonili vsi, ki so ga poznali in v borčevskih vrstah je ostala praznina, kajti naš Jur je za vedno odšel, čeprav bo živel v številnih srcih ljudi, ki so delali in živeli z njim.

Jurij Vulkan

NOVA KNJIGA O GASILSTVU

Ali veste od kdaj se v naših krajih na klic: „Na pomoč! Požari!“ organizirano odzivajo gasilci? Če ne veste: na to vprašanje je odgovoril Stane Stražar v knjigi, ki bo konec januarja prišla izpod rok tiskarskih delavcev. Znani kronist naših krajev pa ni odgovoril samo na to vprašanje. V obsežni knjigi, ki za naslov nosi gasilski pozdrav „Na pomoč“, je orisal razvoj gasilstva skozi čas in še zlasti razvoj gasilstva v naši občini.

VELIKI POŽARI

V starih časih so bili požari še posebej huda nadloga za ljudi, saj so lesene, s slamo krite hiše kaj rade zagorele, ognjeni petelin pa je pogosto preskakoval s strehe na streho. Često so pogoreli celi deli vasi in naselij. V prvem poglavju svoje knjige je Stane Stražar med drugim zbral podatke o katastrofah, ki so jih v prejšnjih dobah povzročili požari na našem območju. Tako govori o turških požarih v kamniškem okraju leta 1471, o požigu Dragomlja z okolico (o tem je poročal tudi Valvazor), o velikem požaru v Mengšu v katerem je leta 1843 pogorelo 95 hiš, pa tudi o požarih na Homcu, na Viru, Dobu, Kokošnjem, Dešnu, Trzinu in drugod. Ljudje so se želeli kako zavarovati proti požarom, zato ni čudno, da je bilo že pred 100 leti, leta 1880, kmalu po prvih društvih v Metliki, Ljubljani in Celju, tudi v Domžalah ustanovljeno gasilsko društvo, ki je bilo skoraj v celoti slovensko, imelo pa je tudi že eno prvih gasilskih brizgaln. Tako zgodnjo ustanovitev gasilskega društva je tudi narekovalo v tistih časih dokaj razvito slarnikarstvo v Domžalah in okolici, zato so Domžale kar za dve leti prehiteli v tistem času večji in razvitejši Kamnik.

TUDI NA BRDU

V novi knjigi tudi izvemo, da so že osem let po ustanovitvi gasilskega društva v Domžalah, tudi na Brdu pri Lukovici ustanovili svoje društvo, ki je skrbelo za požarno varnost v treh takratnih občinah. Velike zasluge za to društvo pa je imel tudi naš znani pisatelj Janko Kersnik, ki je bil častni član in častni načelnik društva, dal pa je celo zemljo na kateri so postavili prvi gasilski dom na našem območju. V knjigi je kronološko opisan tudi nastanek in razvoj vseh 27. gasilskih društev iz naše občine.

INDUSTRIJSKO GASILSTVO

Posebno poglavje pa je namenjeno razvoju industrijskega gasilstva pri nas, od gasilskih enot v papirnici Količevu, pri takratnem Bonaču, do gasilskih enot v delovnih organizacijah sedaj. Orisan je tudi nastanek Okrajne gasilske zveze, sedanje Občinske gasilske zveze, seveda pa je opisan tudi nastanek gasilskega sklada, ki je kasneje prerasel v Samoupravno interesno skupnost za varstvo pred požari.

MNOGO PODATKOV

Knjiga je izredno zanimiv zbornik podatkov iz preteklosti gasilstva, ki bo pritegnil številne bralce, ki jih zanima

kaj se je v naših krajih godilo v preteklosti; ker pa je zgodovina tudi učiteljica, bo marsikdo iz nje izluščil tudi kak koristen podatek in napotek.

Avtor knjige nam je povedal, da je pobuda za knjigo prišla s strani Samoupravne interesne skupnosti za varstvo pred požari in predvsem od njenega tajnika Marjana Lenarčiča. Povod zanjo je bila 100-letnica ustanovitve gasilskega društva v Domžalah, seveda pa tudi želja po ohranitvi znanih podatkov o našem gasilstvu in s tem tudi o delu naše kulturne dediščine. Stane Stražar je že ob 80-letnici gasilstva v Domžalah izdal brošuro s podatki o razvojni poti gasilstva pri nas, zato je imel že izkušnje in izhodiščne podatke. Vendar pa je pri tako obsežnem zbiranju podatkov pogosto naletel na težave.

„V glavnem so se vsi potrudili, da so mi dali na razpolago podatke, ki jih imajo,“ nam je povedal Stane Stražar. „Vendar pa številna društva dokumentacije nimajo ali pa je slabo urejena. Dosti je odvisno od ljudi, ki so urejali društveno dokumentacijo, večših so bili to učitelji, župniki ali drugi izobraženci, ki so vestno urejali te dokumente, pogosto pa to delo vodilnim na društvi ni bilo mar. Precej materiala je izginilo med vojno, pa tudi zob časa je krepko osiromašil arhive naših društev.“

BOLJE POZNO – KOT NIKOLI

Tovariš Stražar meni, da bi morali nujno rešiti kar se rešiti da, dobro pa bi bilo tudi, če bi sedanje podatke bolj vestno in mogoče bolj poenoteno uvrščali v arhive društev. Treba bi bilo poskrbeti tudi za ohranitev zanimivih starih gasilskih slik in tudi stare gasilske opreme. Tako menijo tudi številni drugi gasilci, ki so v vpisno knjigo na razstavi stare gasilske opreme, ki so jo v Domžalah priredili ob 100 letnici društva, pogosto zapisali, da bi bilo dobro, če bi kje v domžalski občini na enem mestu zbrali zanimivo staro gasilsko opremo in jo razstavili. Mogoče bi se za to našel kakšen prostor na gradu Krumperk?!

IDEJE NE ZMANJKA!

Ideje so. Treba pa jih je tudi uresničiti! Tudi Stanetu Stražarju idej in zamisli ne manjka, čeprav jih ta skromni, marljivi kronist in zgodovinar ne obeša na veliki zvon in se raje z delom spravi nad njihovo uresničevanje. Izpod njegovega peresa je tako izšlo že kar nekaj pomembnih zgodovinskih del. Omenili smo brošuro „80 let gasilstva“, ki jo je izdal ob 80 letnici Gasilskega društva Domžale leta 1960. Deset let kasneje je ob 750-letnici Doba napisal „Kroniko Doba“, leta 1974 pa kroniko Ihana „Svet pod Taborom“ posvečeno 750 letnici kraja. Ob 30 letnici Kulturnega društva Miran Jarc – Škocjan je leta 1979 izdal brošuro „Gledališče pod kozolcem“ v kateri je tudi njegovo dramsko delo „Bratova kri“. Istega leta pa je izdal tudi zelo obsežno knjigo, ki prikazuje življenje pod Limbarsko goro in jo je posvetil Moravski dolini, ki ga je, kot pravi, vedno pritegovala. „Ta dolina človeka hitro prevzame, ko se tako odpre in pred njim razprostre svoje lepote. Kot čudež narave je! Polna posebnosti in zanimivosti. Ze govor prebivalcev doline je posebnost.“

Miro Štebe

VARČEVANJE OBČANOV V BANKI DOMŽALE

Vsa leta svojega delovanja, posebno pa še od leta 1974 dalje, ko smo v Banki Domžale pričeli uvajati akcijo prenosa osebnih dohodkov preko banke, je bila Banka Domžale prisotna med občani. S praviim pristopom k občanom, s ponudbo različnih storitev in drugimi ukrepi, smo uspeli povečati in poglobiti sodelovanje z občani, kar se je odražalo in se še odraža v hitrem in velikem povečanju privarčevanih sredstev.

Sredstva delovnih ljudi in občanov so se v preteklem obdobju 1976–1980 več kot potrojila. Glede na leto 1976 pomeni to porast 338 odstotkov.

V preteklem srednjeročnem obdobju se je tudi spremenila struktura sredstev. V začetku je bilo več dinarskih sredstev, nato se je pa začel povečevati delež deviznih sredstev, tako da je presegel stopnjo rasti dinarskih sredstev. V vseh sredstvih občanov prevladujejo vpogledna sredstva. Takšno gibanje je bila predvsem posledica odločitev združenega dela, da izplačuje osebne dohodke delavcem preko banke, pa tudi povečana obsega varčevanja občanov. Med temi sredstvi so se največ povečala sredstva na tekočih računih in hranilnih vlogah. Do konca leta 1980 smo vključili v sistem izplačevanja osebnih dohodkov preko banke že okoli 87 delovnih organizacij, 15.700 delavcev v naši občini prejema svoje osebne dohodke preko banke.

Tudi vključevanje upokojencev v sistem izplačevanja pokojnin

preko banke je doprineslo, da so se sredstva povečevala hitreje kot smo predvideli. Do konca leta 1980 je banka vključila 405 upokojencev, ki prejema pokojnino preko banke.

Veliko pozornosti posveča Banka Domžale mladinskemu varčevanju, saj imamo v ta namen posebno stavbo, ki je namenjena samo mladim varčevalcem. Do konca leta 1980 se je vključilo v varčevanje že 6.350 predšolskih in šolskih otrok, 1.020 študentov prejema štipendijo in že 1.250 novorojenim občanom smo poslali darilne kupone in odprli nove hranilne knjižice.

V Banki Domžale in njenih ekspoziturah na Viru in v Mengšu varčuje že okoli 52.946 vlagateljev z dinarskimi in deviznimi sredstvi in s tem prispevajo svoj delež pri zbiranju sredstev, katere banka preusmerja v kreditiranje občanov za potrošniške in stanovanjske kredite, za kreditiranje obrtnikov in druge kredite, del sredstev pa v kreditiranje organizacij združenega dela (za investicije, za osebne dohodke delavcev ipd.)

Ob koncu leta smo v Banki Domžale pripisali obresti na privarčevana sredstva v višini 50.489.000,00 din, od tega 32.213.000,00 din dinarskih in 18.276.000,00 deviznih obresti.

Sredstva prebivalstva so v letu 1980 udeležena z 29 % v vseh sredstvih Banke Domžale. Taka višina sredstev občanov je prav gotovo odraz zaupanja občanov v Banko Domžale in njene ekspoziture.

Jožica Rus

To načelo smo v Banki Domžale upoštevali v Banki Domžale in odprli 28. maja 1975. leta pred našo poslovno stavbo Pionirsko hranilnico, ki je živo rdeče barve in ima obliko satelita. Sam objekt je zelo zanimiv in je predmet zanimanja turistov in občanov, zlasti pa privablja naše mlade varčevalce, saj tu najdejo stik s svojimi vrstniki. V pionirski hranilnici je posebna oprema – majhni „šalterji“, razstavni panoji, akvarij – vse to je prilagojeno mladim varčevalcem.

V Banki Domžale se z mladinskim varčevanjem ukvarjamo že vse skozi, vendar še bolj organizirano pa od ustanovitve Pionirske hranilnice. Na tem področju smo vsekakor uspeli, saj že cca. 6.400 otrok pridno varčuje v

– v mesecu maju in oktobru bo izšlo glasilo mladih varčevalcev v sodelovanju s Sektorjem za poslovanje z občani Združene banke. V vsaki številki glasila bo pestra vsebina, polna zanimivosti in obogatena s prispevki mladih varčevalcev,

– staršem novorojenih otrok v naši občini bomo še naprej vsak mesec pošiljali čestitke z darilnim bonom,

– cibibanom bomo nudili posebno brošuro, v kateri bodo predvsem zgodbe o varčevanju in jo bomo razposlali vzgojno varstvenim ustanovam,

– tudi v letu 1981 bomo nadaljevali z akcijo Pikapolonica, ki bo obsegal štiri elemente za mlade varčevalce: škarje, obesek za ključke, blok – prometna vzgoja, vrečka za copate,

MLADINSKO VARČEVANJE V PIONIRSKI HRANILNICI V DOMŽALAH

Organizirano varčevanje na Slovenskem se je pojavilo že zelo zgodaj, kajti privajanje posameznika k varčevanju ni kratkotrajna naloga, temveč je del vzgoje od otroštva dalje. Privajanje otroka na varčevanje v otroških letih poraja kasneje odraslega varčevalca.

Pionirski hranilnici, 1025 študentov prejema štipendije (Banka Domžale je bila med prvimi bankami, ki so pričele z izplačevanjem štipendij preko hranilne knjižice). Vse to je za našo strukturo in število prebivalstva v občini lep uspeh.

Mlade varčevalce vzpodbujamo k varčevanju tudi s pozornostnimi darili v okviru akcije Pikapolonica, ki jo organizira Združena banka skupaj s temeljnimi bankami. Pred leti smo za Dan mladih varčevalcev (v mesecu oktobru) organizirali zanimiv in poučen izlet v Kočevski Rog z ogledom baze 20. Številni prispevki o izletu in številne risbe ter obiski mladih v Pionirski hranilnici, so dokaz, da Banka Domžale posveča veliko pozornost mladim varčevalcem. Nedvomno se pri vseh akcijah kaže želja, ki bi jo lahko strnili v misel „Vzgojiti varčnega človeka, ki bo jutri poslovni partner banke.“

Vsako leto sprejmemo tudi za mladinsko varčevanje v Pionirski hranilnici informativno-propagandni program, ki ga obravnavajo naši upravni organi. Za leto 1981 imamo naslednji program:

– v mesecu februarju bomo objavili razpis za medšolsko tekmovanje za najboljše literarno, fotografsko in likovno delo, ki bo potekalo po enotnem programu Združene banke, Sektorja za poslovanje z občani. Razpis bo zajel tudi otroke naših zdolcev, saj imamo nekaj naslovov dopolnilnih šol v tujini,

– čez vse leto bomo prirejali razstave v Pionirski hranilnici, kjer imamo v ta namen posebne panoje. Posebno otroci vzgojno-varstvenih ustanov so marljivi risarji, saj nam vsak mesec dostavljajo ročna dela in risbe,

– ravno tako kot v preteklih letih bomo organizirali obiske najmlajših varčevalcev v Pionirski hranilnici.

Banka Domžale bo tudi v prihodnjem srednjeročnem obdobju 1981–85 preusmerjala poslovanje z občani, kamor sodi tudi mladinsko varčevanje v take oblike, ki bodo pripomogle k vzgoji mladih rodov v pridne varčevalce.

Jožica Rus

LIMITIRAN ČEK LJUBLJANSKE BANKE

Številne sugestije obrtnikov in drugih občanov, ki z osebnim delom opravljajo gospodarske in negospodarske storitve, so potrdile ugotovitev, da je tekoči račun z omejeno vrednostjo čeka (3.000,00 din), premalo elastičen. Zato temeljne banke, združene v Ljubljansko banko, uvajajo nov limitiran ček, ki bo lahko v večji meri služil potrebam pri vsakdanjem poslovanju občanov – obrtnikov.

Limitiran ček je zakonito plačilno sredstvo v Jugoslaviji, njegova vsebina in oblika sta v skladu z Zakonom o čeku in Zakonom o temeljnih kreditnega in bančnega sistema. Ček vsebuje garancijo, ki pomeni, da Ljubljanska banka jamči za izplačilo čeka do zneska, ki je napisan na čeku. Ček ima poleg prednosti, ki jih je brezgotovinsko poslovanje že pokazalo, še večjo možnost uporabe. Ček je namenjen predvsem za plačilo blaga in storitve večje vrednosti, re produkcijskega materiala in tudi drugih finančnih obveznosti. Celoten račun bo lahko obrtnik poravnal z enim samim čekom.

KAKO POTEKA POSLOVANJE Z LIMITIRANIM ČEKOM?

Vsak obrtnik lahko dvigne čeke v enoti banke, kjer ima odprt ziro račun, to je v Banki Domžale in ekspoziturah na Viru in Mengšu. Bančni delavec mu bo izročil že delno izpolnjene čeke, na katerih bo poleg ostalih podatkov tudi okviren znesek, potreben za plačilo predvidenega blaga. Hkrati lahko dviga v banki več čekov z različnimi zneski.

KNJIGA O GASILSTVU

Samoupravna interesna skupnost za varstvo pred požarom je preko Občinske gasilske zveze Domžale izdala knjigo izpod peresa pisatelja – kronista Staneta STRAZARJA „NA POMOČ“ – Razvoj gasilstva v občini Domžale.

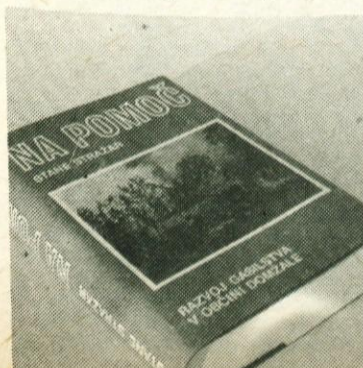
Knjiga obravnava razvoj gasilstva na območju današnje občine.

Zajeta so v glavnem vsa pisna in ustna izročila o delu društev in članov prav od samega ustanavljanja takratne požarne brambe pa do danes. Knjiga je izšla v počastitev 100. obletnice organiziranega gasilstva v občini Domžale.

Knjiga je velikosti 21 x 15 cm, vezana v platno in barvnem ovitku. Skupno ima okrog 700 strani, 450 slik, od tega 8 barvnih fotografij. Priložen je tudi poseben zemljevid teritorialne razdelitve občine po društvi in shema organiziranosti gasilske organizacije.

Cena je 400,– din in jo lahko naročite ali osebno prevzamete pri Občinski gasilski zvezi Domžale, Ljubljanska 36, oz. pri vašem gasilskem društvu. Tekoči račun OBGZ Domžale je 50120–678–55193.

Pričakujemo vaše čimprejše naročilo, ker ponatisa knjige ne

Ženski pevski zbor TOKO

Prav ob letošnjem 8. marcu bo ženski pevski zbor, ki deluje v okviru delovne organizacije TOKO praznoval svojo štiriletnico. To je prav zaprav kar lep uspeh, saj nam že bežen pogled na sestavo različnih zborov, literarnih sekcij, krožkov in drugih kulturnih združenj pokaže, da je v njih prisotnih precej več moških kot žensk. To pa je navsezadnje tudi razumljivo, saj danes zaposleni ženi in materi ob delu v delovni organizaciji, skrbi za družino, sodelovanju v samoupravljanju, ne ostane prav veliko prostega časa. Zato je toliko bolj razveseljivo, da ženske kljub veliki zaposlenosti še najdejo čas in skupaj zapojejo.

Pogovarjala sem se z vodjo zbora tov. Maro Vilar, ki kot prešivalka dela v TOKO že več kot 30 let. Vedno si je želela, da bi se kulturno udeleževala in nazadnje dočakala, da so se ženske, več kot 600 jih je zaposlenih v DO, odločile, da skupaj zapojejo, ona pa jih vodi. Nekaj ljubezni do glasbe je podedovala po očetu, prosvetnemu delavcu in organistu in to ljubezen zdaj razdaja zboru, v katerem pojejo njene sodelavke, ki so ob petju začutile, da so še neke potrebne, da so bogatejše in ustvarjalnejše. Tov. Vilar pa ni samo zborovodja, temveč skuša biti predvsem dobra prijateljica, svetovalka, pripravljena je prisluhniti težavam posameznih pevk, se z njimi pogovarjati in jim pomagati pri reševanju njihovih problemov. Kot sama pravi, so nekatere izmed njih na svojih delovnih mestih prave umetnice, prizadevne ustvarjalke, udarnice, ko pa je bilo treba začeti s petjem, so oklevale, postale skromne in nič kaj prepričane, da je njihov glas dovolj dober za zbor. Ampak sedaj ne bi odnehale, ni je ovire, ki bi jim preprečila prihajanje na vaje, pa čeprav je zato treba pohiteti z delom, teči na avtobus in tvegati kakšno družinsko prepričevanje. Zadovoljni obrazi poslušalcev in topel stisk roke pa morda kakšna pohvalna beseda jim pomenijo največje priznanje.

„Zdi se mi, da se ob delu z zborom počutim mlajšo, polnejšo, več moči imam za delo, vendar priznam, če ne bi imela toliko ljubezni, nekaj smisla in talenta ter veliko razumevanja, ne vem,

kako bi zmogla. Tako pa gre, rada bi si pridobila tudi nekaj osnovne izobrazbe s področja glasbe, kajti velikokrat je sama ljubezen in veselje do petja premalo, želim pa si, da bi z delom nadaljevala tudi po upokojitvi,“ nam je povedala tov. Vilar.

Omenili smo že, da bo zbor letos praznoval svojo četrto obletnico. Tedaj je bil ustanovljen le, da bi ženske zapele ob svojem prazniku, vendar so se odločile, da nadaljujejo. Ostale so skupaj in sedaj se jim bo priključilo še nekaj delavk, ki pa se kar ne morejo odločiti, kdaj bi začele. Prepričane so, da bodo še lepše zapele, če jih bo več. V začetku je bilo težko, kajti priredb za ženske zборе je zelo malo, pa tov. Vilar ni nič kaj oklevala, stopila je do znanega skladatelja Matija Tomca, zaupala svoje težave tudi drugim glasbenim delavcem in dobila nekaj priredb. Sprva so bile to le lažje narodne in partizanske pesmi, danes pa zapojejo tudi že marsikatero umetno, njihov cilj pa je, da bi kvaliteto svojega petja še izboljšale.

15 jih je, iz različnih koncev naše občine prihajajo, na različnih delovnih mestih delajo, družijo pa jih veselje do petja in zavest, da so tudi one lahko ustvarjalke in da njihovo petje razveseljuje druge ljudi. Ni malo nastopov za njimi. Nastopale so na različnih prireditvah v okviru DO, sodelovale na revijah pevskih zborov in srečanjih, najrajši pa se spominjajo srečanj z upokojenci, katerim zapojejo vsako leto in jim s

svojim petjem dajo čutiti, da niso pozabljeni.

Njihova poprečna starost je med 40 in 50 let, doma jih čakajo družine in delo, pa vendarle skoraj nikoli ne zamudijo vaj, ki jih imajo v prostorih delovne organizacije vsak teden enkrat, če pa se pripravljajo na nastop, je teh vaj več. Na vaje se vozijo iz kar precej oddaljenih krajev, nekatere imajo doma manjše kmetije, vendar jih to ne moti, da ne bi bile na vajah prizadevne, kajti pred nastopom hočejo biti prepričane, da bodo njihove pesmi lepo zazvene. Veliko razumevanja je pokazala tudi delovna organizacija TOKO, ki jim je kupila obleke in jim tudi sicer nudi prostor za vaje ter jih finančno in moralno podpira.

Ženski pevski zbor TOKO sestavljajo: Mimi Močnik, Albina Ogrinc, Draga Judež, Majda Močnik, Helena Cerar, Stefka Vilar, Vera Pirnat, Ivanka Alibabič, Mici Emeršič, Marica Škrjanc, Slavka Grčar, Milena Letnar, Marija Ravnika, Pavla Prašnikar in Mara Vilar. Nobena od njih se ni doslej ukvarjala s petjem, vse pa so si želele, da bi se udeleževale v kulturi. V svojih družinah najdejo dovolj razumevanja za to svojo

aktivnost, ki jo vse po vrsti žele nadaljevati in razvijati. Tako Marija Ravnika, doma iz Blagovice, kjer ima 4 otroke in manjšo kmetijo, nikdar ne zamudi vaj in tudi se še ni zgodilo, da bi je nanje ne bilo. Pevke se rade spominjajo, kako vesela je bila njihova članica Mici Emeršič, ki se zaradi bolezni nekaj časa ni mogla udeleževati vaj, pa so jo obiskale in imele vaje kar pri njej.

Ena izmed ugotovitev razgovora je bila, da se ženske v naši občini premalo kulturno udeležujejo; pa ne samo to, čeprav je v naši občini veliko kulturnih prireditev, se le-teh ženske bolj malo udeležujejo. Vendar je vse to razumljivo, kajti današnji tempo življenja je kar hiter, da jim še za redna vsakdanja opravila včasih primanjkuje časa.

Toda ženske iz TOKO so to presegle, kajti zavedajo se, da materialne dobrine niso vse, da je včasih pomembnejše, da se ženska sprostí, da začuti, da je lahko ustvarjalna, še neke potreba. Vse to pa ji daje tudi moči za opravljanje vsakodnevne naporne delo. Prepričane so, da je to le ena izmed možnosti, potrudile pa se bodo, da jo bodo izkoristile.

Vera Vojska

Občni zbor Godbe na pihala Domžale

Domžalska godba je imela v nedeljo 25.1.1981 svoj redni letni občni zbor, kjer je podala poročilo o svojem delu v letu 1980. Čeprav je bil čas počitnic in je v godbenih vrstah tudi mnogo mladih, željnih belih opojnosti, je bila godbena soba polno zasedena. Občnega zbora sta se udeležila tudi predsednik skupščine Kulturne skupnosti Domžale Dušan Borštnar in predsednik izvršnega odbora in ravnatelj Glasbene šole Domžale Stane Habe.

Čeprav ob tej priliki ni bilo volitev, le te so na vsaki dve leti, je bilo prav zanimivo poslušati posamezna poročila. Predsednik ing. Tine Pavli je poročal predvsem o zares lepem dosežku godbenikov v preteklem letu, ki so v več kot 1400 urah prostovoljnega dela v glavnem preuredili oder godbenega doma, da bo lahko služil nemotenemu delu godbe, da prav prostor ne bo več nepremostljiva ovira za nadaljnjo rast godbe, ki trenutno šteje 50 članov.

Poleg odra, ki je sedaj spremenjen v zares lepo učilnico, so godbeniki popravili tudi strešno konstrukcijo nad odrom, popravili pod, postavili montažno steno med odrom in dvorano, zamenjali dotrajano električno napeljavo in prostor akustično uredili. Popravili so tudi vhodna vrata, uredili arhivski prostor in vse prostore opremili s potrebnimi gasilskimi aparati. Poleg prostovoljnega dela je bilo za to ureditev potrebnih tudi precej finančnih sredstev, ki sta jih prispevali Kulturna skupnost in Krajevna skupnost Domžale. V času novega srednjeročnega plana 1981-1985 bo godba praznovala 100 letnico delovanja, zato bo v tem času še več dela in priprav, če bo godba hotela dostojno proslaviti ta pomemben jubilej.

Kapelnik Tone Juvan je podal predvsem strokovno oceno dela z godbo. Poudaril je, da je predvsem važen kvaliteten dvig godbe. Godba pripravlja koncertne programe, rada bi pa pripravila tudi več promenade koncertov, toda kaj, ko v Domžalah zaradi velikega prometa ni primerne prostora za izvedbo teh koncertov, seveda če izvajamo domžalsko halo. Godbi sta uspela promenade koncerta le v letnem gledališču na Studencu pri Dobu in v KS Dragomelj-Pšata. Kapelnik je pozdravil tudi pobudo ZKO Domžale, ki pripravljala medobčinske revije pihalnih orkestrrov; to je velika vzpodbuda za kakovosten dvig tovrstne glasbe in istočasno pobuda za dobre medsebojne odnose. Godbeniki so imeli v letu 1980 62 vaj, kar je približno 1500 efektivnih ur. Za uspešno pomoč in sodelovanje v preteklem letu sta zahvala tako odboru članov

stvu, arhivaru in gospodarju ter Glasbeni šoli, Zvezi kulturnih organizacij in Kulturni skupnosti Domžale. Blagajniško poročilo je podal Konrad Grum. Iz poročila je razvidno, da je godba zelo racionalno gospodarila s sredstvi, ki jih je dobila s strani Kulturne skupnosti, Zveze kulturnih organizacij, Krajevne skupnosti, od nastopov, številnih pogrebov ter sredstvi, ki jih godba prejema za najemno dvorano. S sredstvi, ki so še ostala in sredstvi, ki jih bo godba prejela letos, bodo godbeniki skušali dokončno urediti oder in tudi prepotrebne sanitarije.

V diskusiji na poročila je bilo predvsem govora o predvidenem tekmovanju pihalnih orkestrrov v mesecu aprilu v Preboldu in na katerega se godbeniki že sedaj vneto pripravljajo. Za tekmovanje bodo izvajali Dvorakov Slovanski ples, Ohridsko legendo in še eno koračnico. Zato je prav sedaj nujno, da prihajajo godbeniki redno k vajam, kar sedaj, ko imajo urejen oder ne bo težko.

Predsednik Kulturne skupnosti Dušan Borštnar je pohvalil godbenike, ki so vložili zares veliko dela za ureditev odra. Tudi v bodoče bo Kulturna skupnost namenjala sredstva za urejanje kulturnih domov. Seveda bo morala pri tem pomagati tudi Krajevna skupnost, saj v Domžalah ni primerne prostora za kulturno dejavnost.

Godbeniki so prejeli tudi plan dela za obdobje 1981-1985. V tem planu so glavne postavke:

1. adaptacija sanitarij in garderobe
2. priključitev doma na kanalizacijo
3. omet na vzhodni fasadi doma

(Nadaljevanje s 13. strani)

Ko želi čake plačati, ga izpolni z naslednjimi podatki:

- znesek (točen znesek po računu za kupljeno blago), vendar ne nad višino, za katero se je odločil v banki,
- naziv in naslov upravičenca,
- datum in mesto izdaje čeka,
- podpis.

Pri izplačevanju z limitiranim čekom se prodajalcu obrtniku izkaže z osebno izkaznico in izkaznico imetnika žiro računa (dobi se v Banki).

Prav tako se lahko čeki vnovčijo za gotovino v vseh enotah temeljnih bank,

Z limitiranim čekom lahko poravna račun obrtnik, kolegu - obrtniku. Zato tudi od obrtnikov pričakujemo, da bodo brez zadržkov sprejemali limitirane čeke, saj bo le na ta način varno in zanesljivo poslovanje brez gotovine na našem območju zaživel.

Prepričani smo, da predlagane novosti v poslovanju malega gospodarstva, ki je v naši občini še posebej poznano, predstavljajo izboljšavo našega servisa. Vse dodatne informacije so vam na razpolago v Banki Domžale in njenih ekspoziturah na Viru in Mengšu.

(Nadaljevanje s 14. strani)

4. nabava kompletnih instrumentov, saj je bila zadnja nabava leta 1959

5. zamenjava kompletnih uniform, saj so bile le te nabavljene v letu 1968 in 1975

6. pripravna 100 letnico (izdaja brošure, televizijska oddaja)

V letu 1980 je imela godba 4 koncerte, 20 nastopov in igrala pri 40 pogrebih, v letu 1981 pa predvideva 20 nastopov, 5 promenade koncertov, sodelovanje na republiški reviji pihalnih orkestrrov in seveda igranje pri pogrebih. Godbeniki bodo tudi dokončali ureditev odra, poskrbeli bodo za popravila instrumentov ter opravila ostala manjša dela.

Godbeniki bi bili izredno zadovoljni,

če bi se posamezne krajevne skupnosti izven Domžal povežale z godbo, ki bi v teh krajih izvedla promenadne koncerte, o čemer je bilo že govora s predstavniki Občinske konference SZDL Domžale. Vsekakor pričakujejo odziv na to vabilo.

Prizadevnim godbenikom, ki že sedaj razmišljajo in se pripravljajo na pomemben jubilej 100 letnico delovanja, želimo, da bi kar najuspešnejše nastopili na republiškem tekmovanju v Preboldu ter da bi pripravili vrsto nastopov, posebno v letošnjem letu, ko praznujemo 40-letnico vstaje in da bi uspešno uresničili svoje načrte, ki so si jih zadali za letošnje leto.

Tone Ravnikar

“OBRTNIK“ p. o.
MENGEŠ, Prešernova c. 2

OBVESTILO

Cenjene občane obveščamo, da imamo na zalogi vso opremo za krste različne kvalitete.

Opravljamo tudi prevoze pokojnikov na vseh relacijah.

“OBRTNIK“ p. o.
Mengeš, Prešernova 2
telefon 737-227

POZOR – FOTOKOPIRANJE!

Če želite hitro in solidno fotokopijo – se obrnite na novo fotokopimico, ki obratuje vsak dan popoldne po 14. uri.

Fotokopiram format A/4 in A/3.

Sprejemam tudi večja naročila po pogodbi.
Usluge nudim po solidnih in konkurenčnih cenah.

Se priporoča

FOTOKOPIRNIC
Lavrič Angelca
Domžale, Simona Jenka 4
Telefon 722-035

OGLASI

Dne 17.2.1981 sem na relaciji Domžale-Moravče-Ples izgubil eno utež, težko približno 40 kg z oznako BCS. Najditelja naprošam, da sporoči na naslov: Urbanija Franc, Mošenik 11, Moravče. Pošteni najditelj dobi nagrado.

Iščem sobo v centru ali okolici Domžal (plačilo vnaprej). Ponudbe oddajte v uredništvu OP.

Takoj sprejem delavko srednjih let za delo v plastiki. OD po dogovoru. Naslov v uredništvu glasila.

Prodajam rabljeni pralni stroj Gorenje (14 programov). Informacije vsak dan od 16. ure dalje na naslov: Zupančič, Domžale, Prešernova 57.

3-članska družina, mirna, urejena, išče v Domžalah ali bližnji okolici sobo in kuhinjo. Ponudbe pod šifro: Reden plačnik.

Prodajam parcelo ob cesti Induplati-Mengeš – njiva v izmeri cca 1800 m². Naslov: Edi ROJC, Hudo 14, 61235 Radomlje.

Montiram TV antene
SAŠO PAVLIČ
Lj. Šercerja 4
Domžale, tel.: 722-240

PREKLIC

Podpisani preklicujem besede obrekovanja zoper Radošević Milana, Sejmiška 29, Domžale in se mu zahvalim, da je odstopil od tožbe. Vidregar Ivan, Pristava 9, Mengeš.

Prva domžalska alpinistična odprava

Alpinisti iz domžalske občine letos pripravljajo odpravo na Grenlandijo! Velik podvig! Zakaj pa ne?

Člani alpinističnih odsekov iz Domžal in Mengša namreč že vrsto let dosegajo vidne uspehe v domačih in tujih gorah. Udeležili so se že vrste jugoslovanskih odprav na najvišje vrhove Kavkaza, Hindikuša in Himalaje. Omenimo samo odprave na Everest, Makalu, Nošak in Tirič Mir. Pa ne samo v tujini, tudi doma so preplezali vrsto težkih smeri, ki so jim prinesle priznanje alpinistične javnosti. Več jih je že doseglo razred športnika republiškega merila, nekateri pa so dosegli celo zvezni razred, se pravi, v športnih krogih so dosegli isti status kot člani jugoslovanske reprezentance.

Vsi ti dosedanja uspehi in pridobljene izkušnje so pokazale, da imamo v naši občini zadosti dobrih alpinistov, ki so sposobni izvesti samostojno odpravo. Lastne odprave, so do sedaj uspeli pripraviti tudi že manjši in manj sposobni odseki, zato so se člani domžalskega in mengeškega odseka odločili, da skupaj pripravijo občinsko odpravo. Lahko celo rečemo, da je to narekovalo tudi dejstvo, da vrhunski alpinizem, že sam po sebi, zahteva odprave. Brez odprav alpinizem stagnira. Naši alpinisti pa si želijo vedno višje, bolje in uspešnejše. Lahko pričakujemo, da bo letošnja alpinistična sezona boljša kot vse dosedanje. O tem govori že tudi lepo število kvalitetnih vzponov, ki so jih naši plezalci že opravili pozimi. Član mengeškega odseka Miro Šuštaršič se bo udeležil 8. jugoslovanske himalajske odprave na Lhotse (8511 m), po dosednji dejavnosti pa lahko pričakujemo tudi uspeh prve občinske alpinistične odprave na Grenlandijo.

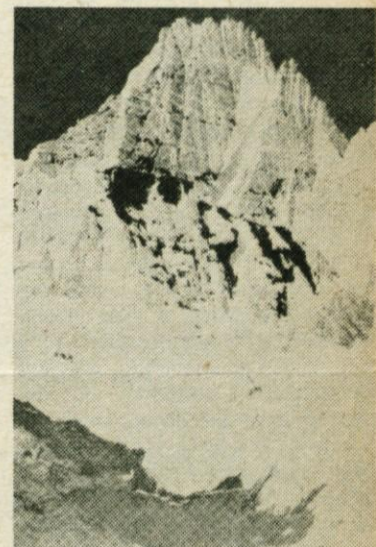
In zakaj so si fantje izbrali gore največjega otoka na svetu, ki delno leži tudi že onkraj severnega povratnika? Alpinističnih odprav iz Jugoslavije na to področje, ki vse bolj priteguje odpravljajo iz drugih dežel, še ni bilo veliko. Vsega skupaj tri. To področje je tako praktično neznano našim alpinistom. Grenlandija pa ponuja plezalcem še nešteto deviških, neosvojenih vrhov. Vrhovi res niso tako visoki kot v Himalaji (najvišji doseže 3700 m), ker pa se dvigajo praktično z nadmorske višine nič, dosežejo stene teh gora kar upoštevanja vredne razsežnosti. Neredko so stene visoke 1000 do 2000 m, tako da je vzpon preko take stene za alpiniste že precej vreden.

Pri plezanju na Grenlandu pa se alpinisti srečujejo še z drugačnimi pogoji, kot jih poznajo iz drugih gorstev. Prav v času, ko bodo naši alpinisti na Grenlandu, tam praktično ni noči. Sonce zaide približno le za eno uro, vendar se pri tem ne stemni popolnoma. Na nočne ure opozarjajo le nižje temperature. Temperaturne spremembe pa so med grenlandskim poletjem izredno velike. Ob slabem vremenu in ponoči se živo srebro lahko spusti na -30°C in celo -40°C, podnevi pa sonce ogreje ozračje tudi na +20°C. Alpinistom med plezanjem tako ne bo nagajala noč, neprijeten bo mraz, podnevi pa precej ojužen, mehak sneg. Da bi se izognili gaženju po visokem snegu, bodo zato potovali predvsem v „nočnih“ urah.

Grenland je precej redko naseljen, neosvojeni vrhovi pa leže v glavnini tudi daleč od človeških naselij, zato bodo alpinisti med plezanjem precej oddaljeni od prvih človeških postojank. Območje, kjer bodo postavili bazno taborišče, bodo dosegli s helikopterjem, saj je te vrste prevoz na Grenlandiji vse bolj razširjen. Helikopter pa bo prišel ponje tudi ob koncu odprave.

Člani odprave, ki jo bo vodil naš priznani himalajec Stane Klemenc, bodo poskusili osvojiti čimveč vrhov na katere še ni stopila človeška noga. Mikavna je misel, da bo na daljnih severnih vrhovih prva plapolala naša zastava in da bodo ti vrhovi dobili slovenska imena. Alpinisti bodo namreč lahko vrhove, ki jih bodo osvojili kot

„skritimi“ željami pa je tudi 1800 m visoka, še ne preplezana, severna stena 2907 m visokega Ingolsfelda, ki jo poznavalci štejejo med največje alpinistične probleme Grenlanda. Če bodo imeli možnost se bodo naši fantje poskusili tudi s to steno, saj bi uspeh močno odmeval tudi med alpinisti druge po svetu.

Vzpon na goro Grenland

Fantje, ki bodo šli na odpravo, se že dalj časa ukvarjajo s treningi in pripravi. Največ težav pa jim povzroča zbiranje sredstev, saj stabilizacijski ukrepi veljajo tudi za alpiniste. Odločajo se za najcenejše in najbolj gospodarne rešitve. Precej sredstev in še zlasti opreme bodo prispevali sami, del sredstev jim je zagotovila tudi Telesno kulturna skupnost Domžale, ki je prevzela tudi pokroviteljstvo nad odpravo. Alpinisti pa žele sredstva dobiti tudi z raznimi akcijami. Tako načrtujejo delovne akcije, kjer bodo zaslužili nekaj denarja, prodajali bodo našitke z znakom odprave, v soboto 7. marca, pa bodo ob dnevu žena v hali Komunalnega centra v Domžalah priredili planinski ples. Izkupiček plesa bo namenjen kritju stroškov odprave.

Sredstva nabirajo tudi po delovnih organizacijah, v zameno jim nudijo reklamo. Po odpravi bodo namreč izdali poseben bilten, v katerem bodo med drugim tudi reklamni oglasi. Pripravili bodo tudi razstave slik in predavanj z diapozitivi. Delovne organizacije, ki jih bodo podprle pa bodo omenjali tudi v člankih, ki jih bodo pisali o odpravi. Kot zanimivost naj povemo, da so pripravljene z imenom delovne organizacije ali kakega njenega izdelka poimenovati tudi kak vrh, ki ga bodo kot prvi osvojili. Možnosti, za reklamne podvige je nešteto, zato upajo na sodelovanje delovnih organizacij. Še zlasti računajo na tovarne in podjetja iz naše občine, saj bodo ime naše občine ponesli v svet. Upamo, da jim bo uspelo nabrati zadosti denarja in da bodo dostojno zastopali naše barve.

TEKLI SMO PA TUDI NA SANKAH JE PRIJETNO

V soboto, 24.1.1981, so se mimovozeči v Mengšu in Grobljah spraševali, kaj se dogaja na mengeškem polju, ko je sicer mirno sobotno sončno dopoldne, prekrila večja skupina ljudi, ki so se zbirali ob transparentih ELANA. Nekateri so peljali naprej, drugi so se ustavili ter se prepričali, da so na snegu udeleženci prireditve v smučarskih tekih, ki so se veselo razpoloženi spoprijeli z dobro pripravljeno smučino, ter s svojo pripravljenostjo in voljo vztrajati in doživeti lep, sončen, sobotni dopoldan.

Verjemite, ni jim bilo žal truda in časa. Prav vsi udeleženci, tako mlajši, kot starejši, so si bili edini, da je tak tek doživetje, kar bi morali pripraviti večkrat.

Skratka, vzdušje kot je za pričakovati v krogu prijateljev teka.

Zagnanim članom SD Mengeš in drugim telesnokulturnim delavcem ZTKO je bilo prijetno ob tolikšni dobri volji in razpoloženju, ko smo videli in občutili, da smo zadeli tisto pravo, prirediti tako prireditev, kjer se lahko vsi udeležijo, ne glede na starost, spol, športno treniranost — prireditev je bila izključno rekreativna, vsak je tekmoval le s seboj in s časom. No tiste prave zdrave športne tekmovalnosti tudi ni manjkalo, saj vemo, da športa brez tekmovalnega duha ni — skozi tekmo se le potrjuje. Vendar je ostalo v tovariškem vzdušju.

Enako velja za nedeljo 25.1.1981, ko smo pripravili množično sankško prireditev na Gobačici. O otrocih in mladini že vemo, da nimajo problemov s sankami, marsikdo od starejših pa je pomislil, ali bom še lahko tako vozil kot takrat, ko je bil še mlajših let.

Kar veliko število se nas je zbralo, nekateri so imeli še celo nove sani, večina sicer s starimi, pa vendar zgajenimi, zbrusenimi, nasploh pripravljenimi za sankanje, dejavnost, ki je nekako v senci z alpskim smučanjem. Sicer ni čudno, da je malce v senci, češ, kako pa naj se na sankah postavljam pred drugimi, šele pri alpskem smučanju se pokažem kaj sem, kako opremo imam, ni pa važno kako vozim.

Po uspelem nedeljskem dopoldnevu, ko smo po radiu spremljali vožnjo naših slalomistov — Križaj, in tovarišija — smo se odločili, da bomo prireditev popoldan ponovili in nismo se zmotili — popoldan so nekateri prišli še enkrat, še več pa je bilo novih.

Še nekaj števil:

V teku na smučeh je sodelovalo 41, sankanju 68 udeležencev.

TEKI:	
4 km — ženske:	Novak Polona Klopčič Tatjana Volkar Marička
4 km — moški:	Novak Boštjan Fajdiga Andrej Januš Edo
8 km (samo moški):	Tekavec Tomo Dežela Miro Pančur Stane

SANKANJE:

Gorjan Lado — Kunstelj Miha
Čavžek Cveto — Sinkovec Franc
Kalan Boris

Ob koncu še nekaj besed glede organizacije, za kar lahko rečemo, da so delavci SD Mengeš opravili v zadovoljstvo vseh sodelujočih. Za prihodnje akcije je potrebno več pravočasnega obveščanja. Še enkrat, bilo je prijetno.

Ranko Cukrov

AK Domžale v letu 1980

Prvi koraki AK Domžale segajo nazaj celo v leto 1975; v vseh naslednjih letih se klub nikakor ni mogel uveljaviti, postaviti na lastne noge. Nikjer ni bilo mogoče najti atletskih zanesenjakov, ki bi bili pripravljeni posvetiti nekaj časa kraljici športa — atletiki. V vseh teh letih je veliko dela opravil znani delavec v telesni kulturi — Marjan Gorza, kateremu gre velika zasluga, da je v lanskem letu — 1980 — končno atletika (ki je tako republiška kot občinska prioriteta dejavnost), začela z organiziranim delovanjem.

V AK Domžale so z novim vodstvom, ki mu je na čelu neumorni predsednik Jurij Vulkan, podpredsednik Alfonz Hostnik, člani IO Janez Svolišak, Marjan Košir, Greta Kokalj, Jože Potrbini, Jože Smrdel, Marjan Tancik, Tomaž Jarc, Bojan Novak in Milan

do dela. Atletika je tako zaživela v selekcijah, ki so naloge atletskih organizacij. Delo v njih vodijo že zgoraj omenjeni atletski delavci. (Potrbini, Smrdel, Jarc, Novak, Mohar), mladi tekmovalci pa obiskujejo treninge, ki se vršijo po posebnem razporedju in sicer:

medeljek	15. — 16.30
torek	16. — 18.
sreda	15. — 16.30
četrtek	16. — 18.
petek	15. — 16.30
	15. — 16.30

mladinke, pionirke	OŠ V. Perko
mladinci, pionirji	Hala KC
mladinke, pionirke	OŠ V. Perko
pionirji, mladinci	Hala KC
pionirji, pionirke	OŠ S. brigade
mladinci, mladinke	OŠ S. brigade

Lani smo dobili v uporabo tudi prenovljeni atletski stadion v Domžalah in si s tem še dodatno izboljšali pogoje za dobro delo.

V zimskem času pa smo se iz stadiona in drugih zunanjih objektov umaknili v halo Komunalnega centra in pa v telovadnice posameznih osnovnih šol.

Ko smo koncem leta potegnili črto pod našim delom, smo prišli do sledečih rezultatov v klubu je treniralo:

57 pionirjev
56 pionirk
30 mladincev
28 mladink

Klub je povezan tudi z ŠD Trzin in ŠD Radomlje; tekmovalci teh klubov tekmujejo zunaj občinskih meja za AK Domžale, v občini pa vsak za svojo telesno kulturno organizacijo.

Vidni pa so tudi že rezultati:

- 27.9. — so se tekmovalci udeležili štafetnega teka po Radomljah (Tek treh KS — 4 x 400 m), med pionirji so osvojili 2. in 3. mesto, pionirke pa so bile druge. Članska ekipa v sestavi Mohar, Novak, Jarc in Potrbini pa je z časom 4:01,0 osvojila prvo mesto.
- 7.10. — občinskega krova v Radomljah se je udeležilo 6 naših tekmovalcev. Med pionirji sta Flerin in Tomič osvojila 5. oz. 6. mesto, med mladinci je bil Breznik 6., članska ekipa pa je zasedla 3. mesto v skupni uvrstitvi (Dejak 6., Stajčić 9., Jarc 10.).
- 10.10. — klubsko pregledno tekmovalje na stadionu, ki se ga je udeležilo 43 tekmovalcev (20 M, 23 Ž); tekmovali so v naslednjih disciplinah: 30 m,

- 60 m, 300 m, 600 m, skok v daljino in met krogla.
- 26.10. — Udeležili smo se republiškega tekmovanja KROS DELA v Radovljici, kjer smo ekipno osvojili izvrstno 7. mesto, naš tekmovalac Mav Maks pa je med ml. pionirji osvojil prvo mesto.
- 18.11. — Klubsko tekmovalje v hali KC, ki se ga je udeležilo 27 atletov (12 M, 15 Ž), tekmovali pa so v teku na 30 m. Najboljši so bili: Novak in Repovž, pri dekletih pa Lekan, Pavlovič in Djordjevič.
- 21.11. — Organizirano je bilo tekmovalje Iščemo najboljšega skakalca — skakalco v višino — med dekleti so bile najboljšie Stenko, Saradjen in Mirnik z 130 cm in Juvan z 125 cm, med fanti pa Novak, Repovž in Ivačić z 145 cm pred Vidicem, Bavec in Mavom z 140 cm.
- 23.11. — se je 7 atletov (4 M in 3 Ž) udeležilo teka na Grad v Ljubljani, kjer so se izkazale predvsem dekleta (Pogačar, Juvan).
- 26.11. — 5 naših atletov se je udeležilo teka po ulicah Vrhnike
- 13.12. — Zadnje klubsko — pregledno tekmovalje v hali KC — zmagovalca Jarc in Ravnikarjeva; discipline 20 m, 800 m, 1500 m in skok v daljino z mesta.

Prvi rezultati organiziranega dela so torej že vidni, zato je v novem letu pričakovati še boljše delo, boljše organizacijo in pa tudi vedno boljše rezultate.

PREDLOG SMERNIC:

KAKO BO S ŠPORTNO GIMNASTIKO V DOMŽALSKI OBČINI V PRIHODNJE?

Sedanje stanje športne gimnastike v občini Domžale je zajeto v rekreativni obliki vadbe po predpisanem programu Partizana Slovenije. V glavnem ne temelji na množičnosti, temveč v delu s posamezniki in posameznicami iz višjih razredov. Le-ti so po končanem osemletnem šolanju v večini primerov prepuščeni sami sebi in se jih ne skuša zadržati kot perspektivni vodniški kader. Tekmovalja potekajo v obliki medrazrednih tekem in šolskih prvenstev, torej je delo orientirano na same šole z zelo redkimi izjemami sodelovanja med šolami. Predvsem je okrnjeno delo z nižjimi razredi, to se pravi z tistimi, ki so za gimnastiko najzanimivejši. Ugotovimo lahko, da ravno ti najmlajši nimajo dovolj razvitih gibalnih sposobnosti in delovnih navad nasploh. To povzroča kasneje resne težave pri vključevanju v športno dejavnost. Posledica težnje za rezultatom in uspehom je v večini primerov opuščanje množičnosti, in zato preostaja le ukvarjanje z dejanskimi talenti.

TEMELJNE NALOGE ZA NASLEDNJE OBDOBJE:

Zavedati se moramo, da iz mase 200 mladih ljudi dobimo po štirih ali več letih dela 10 ali celo manj resnično kvalitetnih tekmovalcev. Iz tega sledi, da so temeljne naloge sledeče:

- splošen dvig množičnosti
- zagotovitev lastnih kadrov in njihovo šolanje
- zagotovitev prostora, časa in opreme
- istočasno uvažanje in šolanje organizacijskega in sodniškega kadra

Ce te naloge sprejmemo, lahko razvoj športne gimnastike postavimo v okvir razvoja po odbobjih, ki bi jih delili takole:

1. Obdobje razširjanja baze in uvažanje strokovnih principov dela.
2. Obdobje selekcioniranja in iskanja stikov navzven.
3. Prodor iz občinskih meja — dejansko tekmovalno obdobje, ki na to konstantno delo temelji.

državne in mednarodne zveze.

Poudariti je potrebno, da tem naštem obdobjem ni mogoče postaviti nekih časovnih meja, ker le-te postavljajo le delo, interes in organiziranost. Danes je za ustvaritev vrhunskega telovadca ali telovadke potrebno približno deset let vztrajnega dela tako telovadke kot trenerja. Enako pa tudi z ustvarjanjem dobrega vodnika ali trenerja.

Vse naloge in obveznosti, ki iz tega uvodnega sestavka sledijo, so podrobno obdelane v nadaljevanju tega načrta, ki je nastal iz izražene težnje za enotnim pristopom in razvojem športne gimnastike ter njeno organizirano, strokovno in načrtno postavitvijo v naš prostor in čas. Zavedati se moramo, da vsa odstopanja od tako zasnovanega programa vodijo spet na začetek. To bi bila posledica vsakega posploševanja, prehitavanja ali misli, da smo več, kot v resnici smo.

To pa zahteva tudi od nas vseh, da resni-